

MAGYAR HÍRADÓ

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPTÁR

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Anglia déli partjait erősítik a német támadás ellen

Elkeseredett küzdelem folyik a belga-francia tengerpart még el nem foglalt területének birtokáért. — Angol diplomáciai tevékenység Spanyolországban és Szovjet-Oroszországban

A Flandriában körülrárt angol és francia haderők végleges felszámolása már csak órák kérdése. A német hivatalos jelentés szerint a tegnapi nap folyamán sikerült a haderőket két részre szakítani, mint a jelentés mondja, két egérfogóba szorítani. Az egyik Lille-től délre terül el négyszög formájában, amelynek oldalai 10—15 kilométer hosszúságúak, a másik Lille-től nyugatra a tengerig húzódik egy vékony, mintegy 50 kilométer hosszú sáv alakjában és Dünkirchen előtt ér véget. Jelentékenyebb ellenállást a körülrárt csapatok már csak Ypernél tanúsítanak, úgyhogy még a mai nap folyamán számolni kell és lehet a körülrárt, mintegy 300—400 ezer főnyi szövetséges hadsereg fegyverletételével.

Amiért a nagy flandriai csata lejátszódott: a csatornamenti francia és belga kikötők Dünkirchen kivételével a mai napon már német kézben vannak, Dünkirchen bevételére is csupán idő kérdése már. Am a Csatorna kikötőinek kézrekerítésével szükségszerűen megbukott a blokád-háború, amelyre pedig az angol diplomácia komolyan épített. Ma már a semleges szemlélők is kénytelenek megállapítani, hogy a Németország ellen tervezett ez a vérszelmes fegyver könnyen fordulhat visszafelé s esetleg már a közeljövőben Anglia elszigetelésére vezethet.

Diplomáciai téren nem kisebb meglepetést keltett a Tass irodának most világgá röpitett közleménye Cripps angol megbízott tervbevetett moszkvai útjával kapcsolatban. Cripps már el is indult volt útjára s Athénban vette kézhez Molotov üzenetét, amit Minszky londoni szovjetkövet által juttatott az angol külügy-minisztériumba. Az üzenet nem kevesebbet tartalmaz, mint azt, hogy Moszkva nincs abban a helyzetben, hogy akár Cripps urat, akár más rendkívüli megbízottat fogadhasson. Amennyiben Angliának ténylegesen a kereskedelmi kapcsolatok felvételére vagy tüzetesebb szabályozására irányuló szándékai volnának, ezt a szándékát megvalósíthatja moszkvai rendes megbízottja útján is. Azt is megteheti, hogy jelenlegi megbízottját mással váltja fel, de Moszkvának nincs módjában ez idő szerint fennálló kapcsolatok megváltoztatására irányuló tárgyalásokba bocsátkozni.

Ugyancsak a diplomáciai próbálkozások sikjára írtozik Sir Samuel Hoarenak, az új spanyolországi angol nagykövetség megérkezése Madridba. A spanyol lapok nem kis teret szentelnek az új angol követ személyének. Örömlőknek adnak kifejezést afölött, hogy Anglia ilyen előkelő személyt bízott meg spanyolországi képviselésével, de ugyanakkor nem hallgatnak el egy epés megjegyzést, nevezetesen azt, hogy Sir Samuel Hoare kiküldésével

Anglia különösen a véres polgárháború során tehetett volna nagy szolgálatokat Spanyolországban. Egyébként aggasztó tünetnek kell elkönyvelni, hogy az új követ megérkezésével szinte egyidőben komoly tüntetések zajlottak le az összes nagyobb spanyol városokban: a tüntetők nem kevesebbet követelnek, mint Gibraltár azonnali visszacsatolását a spanyol anyasországhoz.

Az Egyesült Államokban a fegyverkezés irama tovább tart. Csak a tegnapi nap folyamán kért Roosevelt a kongresszustól újabb egy milliárd dollárt a hadsereg céljaira. De ugyanakkor hallatja óvó szavát Ford, aki, akárcsak Lindbergh ezredes, nem rajong az

A németek partraszállásának eshetőségeiről beszélt az angol tájékoztatói államtitkár

Londonból jelentik: Nicolson, a tájékoztató minisztérium államtitkára rádióbeszédet intézett a brit birodalom népeire:

— Szembe kell néznünk azzal — mondotta — hogy a németek döntést csikarnak ki Flandriában, de ez még nem végső döntés. Rossz hírek érkeznek s a következő napokban talán még rosszabbakra kell elkészülnünk. Lehet, hogy a németek néhány ezer katonát partra tesznek Angliában, de ezek nem tartják sokáig magukat. A jelenlegi ütközettől délre hatalmas francia seregek gyülekeznek és készek arra, hogy kiragadják a németek kezéből az általuk remélt végső győzelmet.

Az angol légi erő bombázó úton volt német terület felett.

Londonból jelentik: Az angol légi erők az ellenség felvonulási útvonalait állandóan bombázták és az ellenség előnyomulását megnehezítették. Egy bombázó gép nem tért vissza. Angol vadászgépek Dünkirchen mellett megütköztek német vadászgépekkel és bombavetőikkel. Az angol jelentés szerint legalább huszonkét német gépet lelőttek s valamennyi angol gép visszatért kiindulási helyére.

Berlinből jelentik: A német vezéri főhadiszállás közli: a német csapatok elfoglalták Ipern és Kemmel városokat.

A Német Távirati Iroda egy másik jelentése beszámol arról, hogy brit repülőgépek az ismételt német figyelmeztetés ellenére folytatják tervszerűen bombatámadásaikat éjszakai repüléseik során a német birodalmi területen.

A szövetséges csapatok a tengerpart felé akarnak utat törni maguknak.

Párizsból jelentik: Hivatalosan közlik má-

Unió tulságos fegyverkezéséért, mert ez nagy veszedelmet is rejthet magában. Ford nem álltalja nyíltan meg is mondani, amit gondol: Az Unióban is az úgynevezett ötödik hadoszlop, főképpen a zsidó nagytőke az, amely háborúra izgat. A háború, Ford szerint, amugy sem fog sokáig tartani, kár volna tehát Amerikának tulságosan nagy kockázatot vállalnia egy őt komolyan egyáltalán nem érintő konfliktusban.

Külön érdekessége a nemzetközi helyzetnek az a viszony, amely kialakulóban van a belga kormány és Lipót király között. A két belga kamara tagjai a holnapi napra Limogesba hívták össze együttes ülésre. Az ülés tárgya annak a helyzetnek a felülvizsgálása lesz, amely Lipót királynak — a kormány ellenzése miatt — állítólag alkotmányellenes fegyverletétele által adódott.

Katonai körökben nagy feltűnést keltett Göbbels német propagandaminiszter lapjának, az „Angriff”-nak tegnapi száma, amely egyik cikkében bejelenti, hogy a német hadsereg a meglepetésül tartogatott három új fegyvernemből az eddigi harcok során még csak egyet vett igénybe, a másik kettőt csak ezután fogja alkalmazni. A világ-közvélemény aggódva teszi fel a kérdést, vajjon milyen újabb meglepetéseket tartogat a német hadsereg ellenségei számára?

jus 29-én este: Az északfranciaországi csapatok két hete elvágyva a hadsereg zömétől, nagy szívóssággal ellenállnak. A belga csapatok fegyverletétele után most kemény csaták árán vonulnak vissza a tengerpart felé. A francia csapatok szerdén egy hídfo megsemmisítésénél többszáz német foglyot ejtettek.

Berlinből jelentik a Német Távirati Iroda: Az angolok tengerpart felé való menekülése egyre nagyobb arányokban bontakozik ki. A király szavára hallgató belga hadsereg leserelt.

Német ejtőernyősök ellen védekeznek Anglia déli partjain.

Londonból jelentik: Az angol kormány rendelkezése értelmében az idegenek éjjel csak külön engedéllyel hagyhatják el lakásukat. Anglia déli partjain gépuskákat állítanak fel védekezésül a német ejtőernyősök esetleges támadása ellen. Hasonló intézkedéseket tettek a fontosabb utkereszteléseknél is.

Harcok Narvikban.

Londonból jelentik: Az angol hadügyminisztérium hivatalos közlése szerint szerdán reggel értesítés érkezett arról, hogy Narvikot a szövetséges és norvég csapatok elfoglalták.

Erről a Német Távirati Iroda is adott ki jelentést, mely szerint szerdán hajnalban angol hadihajók érkeztek Narvik elé és az egyesült angol-norvég csapatok behatoltak a városba. A német védőcsapatok heves tüzzel fogadták az ellenséget.

Stockholmból jelentik: A narviki frontszakaszról érkezett jelentés szerint a narviki ércvasut egész hosszában még mindig a németek kezén van.

Olasz haditudósító helyzetjelentése az északi frontról

Rómából jelenti az olasz rádió: Az olasz rádió hadtérítudósítója részletes jelentést közöl az észak-franciaországi hadi helyzetről. Szerinte akármilyen derülítő hírek indulnak is el Londonból, a flandriai szövetséges csapatok helyzete megpecsételődött. Az egész szövetséges haderő két körbe van befogva. Az egyik Lille-től délre van. Ebben többnyire francia hadosztályok állnak és kevés angol egység. Nagyon sok menekülő is torlódott össze ebben a körben. Ezeket az angol és francia visszavonuló csapatok sokszor akarattal ellenére adortáuk magukkal.

Az olasz rádió hadtérítudósítója szerint a németek ágyukkal vehetnék körül ezt a kört és úgy kényszeríthetnék megadásra a bezárt hadosztályokat, azonban nem teszik a menekülőkért.

A második kör Yperntől az yperni csatorna két oldalán. Itt több az angol, azonban a menekülők már előbb megkezdődött a tengerpart felé. Dunkerque előtt a kikötőn kívül angol szállítóhajók állnak. Az angol csapatok kis hajókon kiérlik meg a hajóra szállást, azonban a német tüzéség és a repülőek ezt megghiusítják.

Svájcban előkészítették a kiürítéseket.

Bernből jelentik: A svájci hadsereg parancsnoka kijelölte azokat a sűrűn lakott helységeket és városrészeket, amelyek kiürítését elő kell ké-

szíteni. Az előkészületek befejeződtek. A lakosság elszállítását és elszállásolását megszervezték. A parancsnok még nem adott utasítást a kiürítésre. Megjegyzik, hogy a lakosságot felszólították, ne éljen vissza az önkéntes elköltözéssel, mert a háború nem ismer teljesen biztos öveze-
teket.

Repülőgépvészteségek a szövetséges és német oldalon.

Párizsból jelenti a Havas: A „Petit Parisien” közlése szerint a német légügyi minisztérium közölte a hadsereg-főparancsnoksággal, hogy a holland-belga akció megkezdése óta 1600 repülőgépet veszített a német repülőhaderő. Erre a közlésre német illetékes körökben azt felelték, hogy az egész beállítás téves. Az akció kezdete óta három és fél ezer szövetséges repülőgép pusztult el, vagy került német kézre, míg a németek 370 gépet veszítettek.

Tengeraltjáró elsüllyesztett két szövetséges hajót a spanyol partok mentén.

Madridból jelenti a Stefani tudósítója: A 6000 tonnás Tolona nevű angol tartályhajót és a 2000 tonnás Marie-José francia gabonaszállító hajót az északi spanyol partok mentén a Salvora sziget mellett egy német tengeraltjáró ágyutűzzel elsüllyesztette. A támadás oly hirtelen folyt le, hogy az angol tartályhajó és a francia gabonaszállító hajó még ágyuit sem tudta használni.

Seyss-Inquart dr. birodalmi biztos átvette Hollandia polgári közigazgatását

Christiansen repülőtabornok a katonai főparancsnok. — A holland jog továbbra is érvényben marad

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda). A hágai történelmi nevezetességű vár lovagtermében szerdán adták át a katonai felségjogokat Christiansen repülőtabornoknak és a polgári közigazgatást Seyss-Inquart dr. birodalmi kormánybiztosnak. Mindkettőnek Falkenhauzen tábornok, a holland megszállt területek katonai parancsnoka adta át a hatalmat.

Az ünnepélyes aktust nagy érdeklődés kísérte a polgári lakosság köréből is. Az ünnepségen sokan jelentek meg Németországból a párt, sajtó és a hadsereg részéről. A megnyitás után Falkenhauzen tábornok rövid beszéddel átruházta a Führer megbízásából a katonai felségjogokat Christiansen repülőtabornokra, a polgári végrehajtó hatalmat pedig dr. Seyss-Inquart birodalmi biztosra. A katonai felségjogot Christiansen tabornok rövid beszéddel vette át, majd Seyss-Inquart szólalt fel.

— Mi, németek — mondotta — szívesebben jöttünk volna ebbe az országba üdvözlésre emelt kézzel, mint fegyverrel. A történelem ítélőszéke előtt ez a tény majd minden szerencsétlenségért és minden pusztításért azokra hárítja a felelősséget, akik nem tudtak megfelelni a mai nagy időknek. Minden erónket latba vetve, nemzetünk jövőjének biztosításáért jöttünk ebbe az országba. Ha halott hőseink holland földben nyugsznak is, szívünkben nincs ellenséges érzület. A holland nép egy történelmi tévedés folytán lerótt a véres áldozatát. A katonák jól harcoltak, a polgári lakosság a harcoló katonákkal szemben rendesen viselkedett. Nincs semmi, ami megakadályozná, hogy tisztelettel viseltessünk egymás iránt. Nem azért jöttünk, hogy egy népet elnyomjunk, elpusztítsunk, vagy egy országnak elvegyük a szabadságát. Nem akarjuk rákényszeríteni politikai meggyőződésünket. Intézkedésünket csak a különleges helyzetből adódó szükségletek irányítják.

Seyss-Inquart ezután a maga feladatait ismertette. Kiemelte, hogy az eddig érvényben volt holland jogot, amennyire csak lehet, érvényben fogja tartani. A közös sorshál adódó feladatok teljesítésében a holland nép biztosíthatja országát és szabadságát a jövő számára.

Hitler találkozik Vilmos volt császárral.

Berlinből jelentik: Hírek terjedtek el arról, hogy Hitler német birodalmi vezér Donderberg környékén találkozik Vilmos ex-császárral. A találkozás okát és célját illetően még csak föltevések sincsenek.

Szerdán temették el Potsdamban a volt császár halálát. A halál hírére a német hadsereg és a német nép részvételével Vil-

mos herceget. A volt császár koszorút küldött unokája temetésére.

Három német repülőtestet kitüntetések.

Berlinből jelentik: Hitler vezér, mint a birodalmi véderő legfőbb parancsnoka, Göring vezértábornagy, légügyminiszter előterjesztésére a légi erő három további tagjának adományozta a vaskereszt lovagkeresztjét kiváló magatartásukért. Grauert ezredes és Lörcher altábornagy az alájuk rendelt repülőterek vezetésében tanúsított magatartásukért, Mörderst szá-

Béke-háza

Irta: Kőváry Margit

Az asszony színes papírcsokkából apró virágmagvakat hintett a termékeny, sötét földre. Könnyű gereblyével összekuszálta a magot a földdel, öntözökannából vizet permetezett rájuk, aztán megelégedett, fáradt sóhajjal a kútnak támaszkodott.

A férfi nyeste a rózsafákat, a szőlőtökeket, a bokrokat. Hittel, akarással dolgozott a maguk kis földdarabján, amelyik átölelte küzdelmes életük gyümölcsét, a családi házat. Lopva nézte az asszonyt és lelke örült a másik embernek, az életársának, akivel összedolgozva megszerezték otthonukat. Béke-házának nevezték, puhára bélelték, beosztották, kényelmesítették. Aztán a kertet is. Nyugodt, boldog otthonot akartak s gondtalan életet. Mindent elrendeztek, mindenre gondoltak, csak a gyerekre nem. Az asszony büszke szemé a ház elé tévedt:

— Jenő — mondta gondoskodón, — a ház elé mégis csak diófát ültetünk, mert a rózsafák nem adnak árnyékot.

— Nem bánom. — Klára venta a vállát a férfi. — ültessünk diófát. De a diófa nagyon terebélyes lesz, elfogja a napot, semmit nem ültethetsz a ház elé.

— Nem baj, sokára lesz az... még semminek sem árt és később jó lesz nekünk, ha már nem tudunk a kerthen dolgozni, csak ülünk a hívős verandán és nézzük a termő kertet.

A férfi beleegyezően mosolygott. Letette a nyese-ollót, cigarettára gyújtott. Az asszony hirtelen meghökkenett:

— Jenő... mond... mi lesz a kerttel, ha mi már nem tudunk dolgozni...

— Csacsi vagy — nevetett a férfi. — sokára lesz az. Különbben is nagyszerűen megoldunk mindent. Bevezetjük a szivceteket, hogy ne kannával

A mai faarak mellett
80%-ot takarít meg tüzelőanyagban
a legújabb rendszerű

„Vulcan” petrolgáz főzőnkkel.

BAZILLI-DEAK

Oradea, Dr. Aurel Lazar u. 1 Telefon: 35-36

zados, aki most érte el huszadik légi győzelmet az ellenség előtt tanúsított személyes bátorságért kapta a magas kitüntetést.

Az angol kormány diplomáciai erőfeszítéseivel Moszkvában és Madridban.

Londonból jelentik: Az angol kormány diplomáciai téren lázas tevékenységet fejt ki. Cripps moszkvai útja és Hoare madridi küldetése erős irányváltást jelent az angol külpolitikában. Londonban bíznak abban, hogy Cripps és Hoare gyors eredményt fog elérni. Az Evening Standard fölteszi a kérdést: „Tisztaiban vagyunk-e azzal, hogy a szovjetnek 12 ezer modern tankja van?”

Moszkvából jelentik: A Szovjet Távirati Iroda közli a következőket:

— Tekintettel azokra a helytlenálló és elmentmondó közlés-sorozatokra, amelyeket az angol sajtó Cripps úr moszkvai utazásával kapcsolatban terjesztett, a Szovjet Távirati Irodát domására az angol kormánynak, hogy a szovjet kormány sem Cripps urat, sem más nem fogadhat különleges és rendkívüli meghatalmazottként. Ha az angol kormány csakugyan kereskedelmi megegyezést akar és nem csupán az Anglia és Szovjet-Oroszország közötti jelenlegi kapcsolatokról akar megbeszélést folytatni, akkor azt a moszkvai nagykövetségen keresztül teheti, illetve a nagyköveti állást betöltő más személyiség útján, ha Seeds-t más személyiséggel akarja pótolni.

Francia területen ülést tartanak a belga törvényhozó házak elmenekült tagjai.

Párizsból jelentik: A belga törvényhozás két háza pénteken a franciaországi Limogesban összeül, hogy szabályozza Belgium alkotmányos helyzetét, a többi között az uralkodó és a nemzet között fennálló viszonyt. A francia területen összeülő belga parlament a város egyik tánctermében fog ülésezni. A belga kormány tagjainak egyrésze Poitiersben, egyrésze Párizsban tartózkodik.

locsoljunk. Később villanytüzhelyet veszünk, hogy ne kelljen fát vágni, csinálók központi fűtést a pincéből, hogy ne kelljen szemet felhozni, aztán fogadunk valakit.

Már az asszony is nevetett, arra gondolt, milyen jó lesz, ha semmit sem kell dolgozni; más fős, mos, mosogat, padlót fényesít...

Másnap a férfi diófacsémétét hozott. Kettőn igyekeztek a kis fa körül, gödröt ástak, készítettek a jó földet, hogy megeredjen a tavasszal ültetett diófa. Kicsi volt, alig ért a férfi válláig. Az asszony taposta körül a földet, örült, boldogan szappolt.

— Itt növekedik majd előttünk! Csodálatos lesz... észre sem vesszük és már az orrukig ér, aztán akkora lesz, mint te, majd téged is elhagy, már utána kell nyulni.

Az asszony bement a házba, végigjárta a szobákat. Mindenütt rend, mindeniknek megvan a maga rendeltetése. Háló... ebédlő, nappali, fürdőszoba, konyha, kamra, előszoba, nagy ruhásszekrény áll benne, az asszony öltözőnek nevezte. Megállt az ajtóban, elgondolkozott. Tulajdonképpen fölösleges ez a szoba, nem is tudja, minek ragasztották a házhoz. Jóformán a nagy ruhásszekrénynek építették, amelyet anyjától kapott és nem akart tőle megválni. Régi, nehéz, hatalmas szekrény. Sajnálja eladni.

— Jenő — szólította be az urát, — mit csináljunk ezzel a szobával, ha ez a ezekrény felmondja a szolgálatot?

— Majd kiadjuk magányos úriembernek, vagy cselédek hozunk bele.

— Nem lehet egyiket sem, hiszen a hálóból nyílik.

— Tudom... gyerekre gondolsz. Nem lehet még, sok a beszerezni való, aztán a gyerek csak gond, lármát csinál, szófogatlan és mindig kiadás. Elő az otthonunk és ha már minden tökéletesen rendben lesz, akkor esetleg.

Az asszony folyton dolgozott, takarított, sö-

Minisztertanácsot tartott a magyar kormány

Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai szerdán Teleki Pál elnökletével minisztertanácsot tartottak, amelyen folyó kormányzati ügyeket tárgyaltak.

Szigoru óvintézkedések Belgrádban az idegenek ellen

Belgrádból jelentik: A rendőrfőnökség intézkedésére az idegeneket jegyzékbe veszik. Azt hiszik, hogy minden ezer külföldi kap tartózkodási engedélyt. Ezek különleges személyazonossági igazolványt kapnak, melynek birtokában szabadon közlekedhetnek Belgrádban. Ha az ország más helyén akarnak tartózkodni, külön engedélyt kell kérniük.

Több helyen szünetel a vasúti közlekedés az árvizek miatt

Bucuresti jelentés szerint: Az államvasutak vezérigazgatóságához érkezett táviratok szerint az ország különböző vidékein hullott hatalmas eső a legutóbbi huszonnégy órában több helyen árvizet okozott. A nagykaroly-zilahai vonalat Tasnád s Akos között víz borítja. A vasútközlekedés ezen a vonalon időlegesen megszűnt. A Hodiste patak áradása megrongálta a bánffyúnyvad-braisori vonalat. A braisori hid meggyengült. A dornesti-seletini vonalat Gura Putnei közelében lezárták. Falcău és Straja között az ár elöntötte a vasutvonalat. A vihar itt olyan erős volt, hogy fákot csavart ki. Darmanestinél is károkat okozott a vasúti vonalban az esőzés.

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O. F. M. missziós beszédei I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó. Megrendelhető kiadóhivatalunk útján.

pörgetett, gyomlált. Mindent példás rendben tartott. És hirtelen, hogy nyár lett, nem volt semmi dolga: minden nap szemlét tartottak a kertben, tervezték újat, modernebbet, tökéletesebbet, szebb növényeket, nemesebb gyümölcsfákat. Az asszony azt mondta:

— Szinte szeretném, ha valaki éjszaka jól öszszegrálná a kertet, hogy tudnék valamit csinálni benne...

— A szőlőlugas egyik léce meglazult! — kiáltott örömmel a férfi. És kalapácsot, szegeket hozott, hogy helyreigazítsa a romlandó anyagot. A férfi fogta a szeget, az asszony akarta beleverni kalapácsal. Ráütött kettőt, a harmadik a férfi ujjára csúszott. A férfi felszisszent, körme alól vér buggyant ki. Az asszony rémülten szaladt kötözőszerekért, jódért. Jódot nem talált, futott a patikába. A férfi kezét fújva, sziszegve, türelmetlenül járkált, balkezebe fogta a kalapácsot s hogy az idő teljen be akarta verni a szeget a deszkába. Sehogysem ment, elgörbült a szeg, mellé csapkodott. Háta mögött vékonyka nevetést hallott. A kerítés tetején ott ült a szomszédgyerek, Jancsika.

— Bácsi, kérem, én beverem azt a szöveget. A férfi bosszúsán intett, aztán mégis szót:

— Na, gyere. Ugorj át a kerítésen...

Jánoska fürgén lecsúszott, bele a gondosan kapált szamócaágyba. Hármát, négyet ugrott s már a lugasnál volt. Kis, maszatos kezébe ragadta a kalapácsot, jobbról, balról megütögette az elgörbült szeget, aztán egypár biztos csapással a léce verte.

— Tessék... így kell — mondta komolyan, átnyujtva a kalapácsot — szívesen segítek, ha van még valami!

— Köszönöm, fiacskám — nézett a gyerekre kis esodalkozással a férfi. — Hány éves vagy, Jancsika?

— Hatéves vagyok, de már csináltam egy tyúkólat a mamának, kátránypapírt is szögeztem a tetejére.

Az asszony megjött a patikából, gyorsan bejő-

dozta, beközte a sebet és székét hozott a ház elé az urának. Jancsika komolyan nézte a kötözést és ő is leült a ház elé a földre. Az asszony süteményt nyomott a kezébe s nézte, hogyan harapja, nyeli a ritka csemegét, mert Jancsika szegény gyerek volt, meghalt az apja.

— Szép a kertjük — mondta tele szájjal a gyerek, — csak kevés benne a gyümölcsfa, pedig az ér a legtöbbet, abból harapni lehet, nemcsak szolgatni, mint a rózsákat.

Az asszony még egy süteményt nyújtott a gyerekeknek, az pedig tovább beszélt:

— Sokára lesz ebből a diófából valami, nagyobbat kellett volna venni, ebből a néniék sokára esznek... visszamászhatok a kerítésen?

A két felnőt egyszerre bólintott. Nézték a gyerek piszkos, vékony lábcsatját, amint visszamászott a szomszédba.

— Milyen ügyesen megszögezte a lugast ez a kis gyerek...

— Jancsika... — mondta lágyan az asszony és lemutatott a gondosan kapált szamócaágyba — szép kis lábai vannak... nézd, hogy eláll a kisujja a többitől... kis, gyerekláb... — És elsírta magát.

A férfi megfordult, a hátra nézett, amely elé diófát ültettek, hogy valamikor hús lombátrát kapjanak Béke-házukra. A ház zöldre festett ablakai rejtélyesen néztek a gyümölcsfára, a kertre, a rózsafákra. Minden hallgatott, várt, remélt. Minden félt. A csendből, a pusztulástól, a magánytól. A férfi gondolatai befutottak a kényelmes, békés szobákba és hirtelen nem talált bennük semmi megnyugtatót. Gyorsan visszatért a kertbe, az életbe, az asszonyhoz.

— Klára...

Az asszony mély, hosszas nevetéssel hajolt a zötét földre a szamócatövek fölé:

— Eladom a nagyszekrényt a kis szobából és bebútorozzuk... mert a házunk, az itt marad... és elmosolyodott. — ... Várja a kis vendéget...

10 napos társasutazás

CARMEN-SYLVA

feketetengeri fürdőre.

Részvételi díj személyenként csak 3450 lei,

melyben benfoglaltatik: vasuti költség gyorsvonat III. o. Carmen-Sylva-ra és vissza, teljes ellátás, napi háromszori bőséges és ízletes étkezéssel, szállodai szobával, Carmen-Sylván csomagok be- és kiszállításával.

Indulás Nagyváradról 1940 június 17-én, hazatérés Nagyváradra június 26-án. Csatlakozási lehetőség a Nagyvárad—Kolozsvár—Brassó—Sinaia—Bucuresti—Constanța útvonalon bárhol, ahol gyorsvonatunk megáll. A Brassóbaan csatlakozóknak fenti árból a megfelelő vasuti díj különbözetet törítjük.

Menet lehetőség nyílik Bucuresi megtekintésére is. Az elszállásolás két személyes szobákban történik: kívánatra egy ágyas szoba is rendelkezésre áll napi 40 leies felár mellett.

Jelentkezések ezen útra, nemkülönben bővebb felvilágosítások, prospektusok és jegyfűzetek lapunk kiadóhivatala útján.

Társasutazásra **jelentkezési határidő június 10-ig**, mely időpontig a teljes díj is befizetendő.

Ne mulassza el megragadni ezen kedvező alkalmat és még ma jelentkezzen lapunk kiadóhivatalánál, Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 5. Jelentkezéskor 2000 lei utalandó át, mert csakis ezen összeget befizetők érdekében tesszük meg a megfelelő lépéseket.

Lehetőség van egyéni utazásra is, nemkülönben 10 és 20 napos gyógykúrára, jegyfűzetek alapján. Bővebb felvilágosítás lapunk utazási osztályánál.

Öfelsége határozott kívánságára elmaradnak a június nyolcadiki ünnepségek

Az Országór-hét új programja

Bucurestiből jelentik: A propagandaügyi minisztérium a következő hivatalos közleményt adta ki:

Öfelsége legmagasabb óhajának megfelelően, — amely óhaját a miniszterelnökhöz június 22-én intézett levelében juttatta az uralkodó kifejezésre, — az idén nem tartják meg a június 8-iki ünnepségeket. Ennek következtében az országórség és a nemzetnevelésügyi minisztérium egyértelműen a következő programot állapította meg az országór hétre és június 8-ra vonatkozólag:

A június 1-től 5-ig bezárólag terjedő napok a nemzetnevelésügyi minisztérium rendelkezésére állanak a tanévvégi munkálatok befejezése céljából.

A június 6-tól 9-ig terjedő napok az országórség rendelkezésére állanak az alábbi munkaterv szerint:

Június 6-át, a hősök és nagy emberek napját az országórség f. évi utasításainak és programjának megfelelően ünneplik meg.

Június 7-én, az egészség és testnevelés napján: kirándulásokat, játékokat és sportversenyeket rendeznek.

Június 8 a legfőbb országór napja.

Réggel: Nemzeti pavillon építése az összes egységeknél. Az egységvezetők beszédet mondanak, amelyben méltatják a legfőbb országórt. Az e célból létesített országórkülönítmények részvétele. Délután: jutalomdíjakat osztanak ki.

Június 9 a család és az egyház napja. Ezen a napon az országórok szüleikkel együtt templomba mennek és családi körben töltik el a napot, tanúságot téve magatartásukkal és cselekedeteikkel a szeretetről és tiszteltről, amellyel a szülei ház iránt viseltének.

A június 6—9-iki program végrehajtásánál sem az ifjuság, sem pedig a parancsnokok nem távoznak el helységeikből.

A program megvalósításánál és általában mindennapi magatartásukban is az országórok olyanok legyenek, mint mindig voltak: higyjenek a román nép erejében és szívfósságában s lendülettel, férfiasan teljesítsék kötelességeiket, mert csak így állhatnak a mai idők magaslatán, ahogy a jelszó megköveteli tőlük: „Hit és munka a hazáért és a királyért.”

Négymillió pengőre emelkedett a magyarországi árvizkárosultak javára induló gyűjtés összege

Budapestről jelentik: Az árvizkárosultak megsegítésére induló országos meggyűjtés eddig négymillió pengő eredményezett. Az elpusztult lakóházak felépítésére 7 millió pengő szükséges. Az állam két és félmillióval járult hozzá ehhez az összeghez, úgy hogy már csak félmillió pengő hiányzik, hogy valamennyi károsult új épületbe költözhessek.

A kötelező katonai szolgálat, mint a német haderő alapja

Berlin, május hó.

Amikor öt évvel ezelőtt a Führer elrendelte Németországban a kötelező katonai szolgálat bevezetését, ezzel egyuttal a nemzetiszocialista párt egyik programpontját is teljesítette. E fontos eseménynek hármastörténeti értelme volt.

1. A német nép fejlődését a 19. és 20. században nem lehet sehogy sem elképzelnünk kötelező katonai szolgálat nélkül. Ennek bevezetése 1813-ban szoros összefüggésben állt a Napoleon elleni háborúval. Poroszország, valamint Európa kibirhatatlan elnyomás alól való felszabadításával Németország egységesítése szintén szoros kapcsolatban volt a kötelező katonai szolgálattal, valamint a német hadseregek — a kötelező katonai szolgálat bevezetésével végrehajtott átszervezésével. E hadseregek köszönhetik a második Birodalom felvirágzását és gyors haladását.

2. A katonai szolgálat kötelezettségének megszüntetése 1919-ben az összes legyőzött államok közül Németországot érintette legerősebben. E rendelkezés által Németország nemcsak erejét veszítette el, hanem ugyanazon időben politikai függetlenségét is. Ez elsősorban különösen az állam belső kifejlődési lehetőségeire vonatkozik, mert hiszen a kötelező katonai szolgálat iskolája a legjobb nevelő eszközök közé tartozik. Ez az iskola kötelezi az ifjút, hogy kockára tegye életét és vagyonát a nép közösségéért, az államért, ez formálja ki az ifjúból a céltudatos, politikai eszmével rendelkező férfit. Ugyancsak ez az iskola erősíti a testet, szellemet egyaránt. A német szocializmus legutóbbi akotásait a kötelező katonai szolgálat nélkül elképzelnünk nem is lehet, mert az önmagában is magán viseli a mai német politikai fellegés minden jellemző vonását.

3. Az a politika, amely egy nemzet életéhez való jogot akarja képviselni, első sorban erőt igényel. Ma egy szárazföldi nagy állam, amilyen Németország is, ilyen politikát nem követhet, csak akkor, ha hatalmas hadsereggel rendelkezik. Az utóbbi 25 évben a stratégia technika-katonai kifejlődésében beállott változások nem érintik a fenti megállapításokat, mert azokra elég bizonyítékul szolgál a jelenlegi háború. Azonkívül két állam között mindig bizonyos összeköttetés áll fenn, a szomszédos állam fegyveres rendszerével. Így például, ha Franciaországban a katonai szolgálat kötelező, akkor természetesen Németország is arra kell hogy alapozza saját védelmét. Ha nem tenné meg ezt, akkor az a veszély fenyegetné, hogy adott pillanatban gyengébb lesz, mint amaz. A kötelező katonai szolgálat eltiltásának célja Németország gyengítése volt.

Ha a mai harcot tekintjük, okvetlenül el kell ismerni, hogy azt határozott szellemű és vezetésű, jól szervezett hadsereg harcolja végig. Hol állana ma Németország, ha még mindig csak 100.000 főnyi Reichswehr felett rendelkezne? Milyen kicsinyes kísérletezéseknek lehetnénk most szemtanúi!

A kötelező katonai szolgálat fejtegetésénél három értelmű szervezetről beszélhetünk. Első sorban az állam személyes, azaz fizikai erejének megszervezéséről. Az állam védelméhez szükséges anyagok jól meghatározott terv szerint használatnak fel. A lelki és szellemi, tehát az erkölcsi erők rendszeres módon nyerne alkalmazást. Ha egy ilyen szervezet hosszú időn keresztül fennáll, úgy képes az illető állam egész szerkezetét átforgatni, első sorban a nép szellemét. A szervezet ilyen módon szervvé alakul át. Hogy e téren a német hadsereg mit ért el öt év alatt, felesleges bővebben vázolni. A Führer rendelete utáni hónapokban nemcsak az első évfolyamot hívták be, amihez szükséges volt a megfelelő tisztikar kiképzése, hadiszervezettel, ruházattal való ellátása, hanem az új katonák igazi harcossökká nevelésével alkalmassá tették rövid idő alatt az esetleges eljövendő háborúra is. A német hadsereg ma mindazon fegyveresekkel rendelkezik, mit a békeszerződés annak idején eltiltott, így tankokkal, tengeralattjárókkal, nehéztüzérségi ütegek százai, hatalmas légierevel, valamint egészen modern hadihajókkal.

Hogy a német hadsereg tényleg modernül van felszerelve, megmutatta a lengyelországi győztes hadjárat alkalmával.

Ha az elért eredményeket boncolgatjuk, nem szabad két dolgot figyelmen kívül hagynunk: a birodalmi haderő munkáját és a párt tevékenységét. A háború utáni 100.000 főből álló hadsereg sok

évi titkos kísérletezései, valamint a kötelező katonai szolgálat eszméjének ápolása nélkül, az ezzel kapcsolatosan szervezési előkészületek, — a tisztikar, altisztek, valamint a legénység határozott akarata hiányában, melyek a versaillesi békeszerződés megszüntetését célozták — végül a német győzelembe vetett rendületlen hit nélkül sohasem vált volna valóra az 1935 március 16-i Führer rendelet keresztülvitele a mai formájában, különösen azonban oly rövid idő alatt, mint ahogyan azt lehetővé tették. Ugyanazon időben szükséges volt még a szívek és lelkek mozgósítása is a párt keretén belül, mert hiszen a kötelező katonai szolgálat megszüntetését a német nép első sorban a német szocializmus létének köszönheti. A párt pedig ezen a téren óriási nevelői munkát végzett, abból az elvből kiindulva, hogy a mai német ember nevelésének legfontosabb állomása a katonai szolgálat ideje.

Mennyire megkapó a német katonai szervezés külső képe, valamint annak harcászati alapjai és átütő ereje, annak tárgyalása nem tartozik e cikk keretébe. Ha tekintettel vagyunk arra, hogy ez a szervezés rövid idő alatt szervvé vált, megtudjuk érteni az utolsó öt év alatt, valamint a jelenlegi háborúban kifejtett munkát. E háborúban az egész német népet mozgósították s e mozgósítással egyidejűleg az egész nép teljes anyagi, szellemi és er-

Jánosi József S. J.:

MÁRIA

A Mária tisztelet dogmatikája és lélektana.

A tudós és művész együttes hódolata Szűz Mária előtt. A tudós szerző kulturális áramlatok és valláslelektani tények elemzéséből indulva ki, tömör, briliáns kis esszékben ad teljes mariológiát, a művész pedig Szűz Mária életét dolgozza fel. A két szerző mellett a nyomdaművészet is remekelt ezen a könyvön.

Ára: 135 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

kölségi erejét. Így született meg a német háborús, totális hadsereg, mely nemcsak a védelem tudományában nyilatkozik meg, hanem kihatással van az állam egész szervezetére és minden egyes német ember életében. 1935-től kezdődőleg a hadsereg a mindennapi élet minden terén fontos szerepet töltött be. A hadseregben szolgálatot teljesítő embermilliók fizikai és lelki erejüket kapták vissza s így könnyen megérthették a mult év szeptemberének óriási jelentőségét, úgyszintén megértük, miről van szó a jelenlegi háborúban is és milyen óriási kihatással lehet a háború eredménye a jövő generációkra nézve. A kötelező katonai szolgálat alapján — mint a többi hadseregek — úgy a német haderő is remélheti a háború sikeres kimenetelét.

(Z. r.)

Május 31-ig kedvezményesen lehet fizetni a hadfelszerelési kölcsön kötvényeket

Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság hivatalosan értesíti a közönséget, hogy 1940 május 31-ig 977 lei összegben lehet jegyezni hadfelszerelési kölcsönkötvényt. Junius elsejétől már a kötvény teljes értéke, tehát 1000

lei fizetendő. A pénzügyigazgatóság ezért főlhívja a közönséget, hogy használják ki ezt a kedvezményt s az eddig vállalt kötvények értékét e hó 31-ig fizessék be, annál is inkább, mert ezzel megóvják magukat a kezelési költségektől.

Junius elsejétől bevonják a nikkelt egylejeseket

1941 január elsejétől az adóhivatalok váltják át az új, vöröses-réz nikkeltartalmú egylejesekre

Bucureștiből jelentik: (Rádió.) A pénzügyminisztérium közli, hogy a jelenlegi egy leies váltópénzt junius elsejétől kezdődőleg kivonják a forgalomból. Az egy leies váltópénznek csak 1941 január 1-ig lesz forgalmi értéke. 1941 január 1-től 1941 március 31-ig az egy leieseket csak adóban fogadják el. A váltópénz becserélését a pénzügyigazgatóság és az adóhivatalok végzik. Az egy leiesek elsősorban csak adófizetésre fogadhatók el és az adóhivatal csak azoknak ad a régi egy

leiesekért új pénzdarabokat, akik nincsenek hátralékban.

Az új egy leies aranyvörösréz és a forgalomban kissé megsötétedik. Réz, cink és nikkelt keverék, átmérője 18 milliméter, súlya 2,75 gramm. A pénzdarab felső lapján a román korona látható, amelyet koszorú vesz körül, alatta a „România” szó és a pénz verésének éve. Másik oldalán egy kukoricavirág rajza, jobb oldalon az 1-es szám, baloldalon a „lei” szó.

Napiaink legaktuálisabb könyve

GIORGIO PINI:

MUSSOLINI ELETE

Tanulságosabb, érdekfeszítőbb olvasmány ma el sem képzelhető. A könyv igen izléses kiállításban, finom könyvpapíron, 20 eredeti fényképpel és művészi címlappal. 236 oldal.
ÁRA 135 LEI.

Erőviszonyok a Földközi-tengeren

— Szemléltető térképek a közel-keleti helyzetről —

1. A Földközi-tenger keleti medencéjében és a Közel-Kelet fontos pontjain az angolok és franciák a világháború óta folytatják állandó készülődéseiket. Ez a készülődés ma már a készenléti állapotáig érett. Francia részről Szíriában készen áll a sokat emlegetett Weygand-hadsereg, hogy bizonyos szövetségi kombinációk esetén bárhol felépíthessenek. Ennek a hadseregnek fő tevékenységi iránya a kaukázusi és moszuli köolajvidék felé fordul. Ez a két köolajvidék látja el a legszükségesebb háborus üzemanyaggal a két szembenálló ellenfélt. Anglia a maga részéről Palesztinát közel-keleti katonai támaszponttá építette ki. A Cyprus—Haifa—Alexandria háromszög örködik itt katonai bázisával, hadiflottájával és légi erőivel a Moszulból Haifába és Tripoliszba vezetett köolaj biztonságán és veszélytelen behajózásán. Ugyanez a háromszög védi a Suez-csatorna bejáratát is. Ez a védelem főképpen az olasz tengeri és légi erők hatóképességét és központjait tartja szem előtt. Az olasz Dodekanezosz Rodival állandó fenyegetést jelent az angol-francia közlekedési utak és köolajszállítmányok részére. Térképünk szemléltetően mutatja be a közelkeleti fontos területek és a szövetséges haderők helyzetét.

Olaszország kulturális s hadászati szempontból ujkori imperialista politikájának egyik tartóoszlopává építette ki. Rhodos,

a csoport legnagyobb szigete már töltött be hasonló hivatást ezeltől 600 évvel, amikor a Johannita, vagy Rodosi-kereszteslovagok birtokolták a szigetet. Rodos egyébként a Földközi-tenger legszebb szigetei közé tartozik. A hosszúka szigeten egy hegylánc vonul végig, amelyet többekévesbő alacsony horpadások osztanak részekre és amely a közepén emelkedő Tairosz, vagy Altairóban (régében Atabirumnak nevezték) éri el a legnagyobb magasságot. Folyói nyáron mind kiszáradnak, éghajlata rendkívül enyhe.

Termékei kevés búzán és rozson kívül főképpen a szőlő, az olaj, fügefa és déligyümölcsök, ezek és a szárított heréyesek, a hagyma, olaj és méz jó kiviteli cikkek is. A háziállatok közül leginkább kecskét és öszvért tartanak. Egykor tele volt a sziget kígyókkal, de a rendszeres irtás következtében ezek a veszedelemes hullók kipusztulóban vannak.

A régi időkben Rodos szigetén főnciák uralkodtak, akik Lindosz, Jalisziosz és Kameirosz városokat is alapították. A Kr. e. első évezred elején szorították ki a szigetről a főnciákat a görögök, főképp a dórok s a rodusi városok egyesülve, szövetséget, az úgynevezett hexapoliszt alkották. Ez időtől gyorsan növekedett a sziget hatalma s különböző gyarmatokat is alapított. Kr. e. 408-ban alapították Rodos fővárosát. Nagy Sándor meghódította a szigetet, amely ezután is megtartotta függetlenségét és sikeres ellenállása emlékére állították fel a híres rodosi kolosszust. A rómaiak kezdetben szövetségesei voltak, majd Kr. e. 167-ben megfosztották Rodost szárazföldi birtokai egyrészétől. A középkorban Bizánchoz tartozott, 1309-ben a johannita-rend szállta meg, 1522-től kezdve török fennhatóság alatt állt, 1912 óta pedig az olaszok kezén van.

Már a harmadik században metropolisz volt, 12 püspökséggel. A török háborúk idején állandó útközpontra volt a kereszténységnek és a pogányságnak. A negyedik század óta érsekség s mint ilyen 1797-től 1928-ig Máltával volt egyesítve. 1928-ban aztán újra éledt Rodos szigetén a keresztény szellem, s közvetlenül az Apostoli Szentsek alá rendelt érsekség áldásos munkát teljesít.

Nem érdektelen talán még annak a megemlézése, hogy Rodos tengerészeti törvényeit az egész Földközi-tengeren elfogadták és érvényüket később a rómaiak is elismerték. Művészet és tudomány is virágoztak rajta, külön szobrásziskolája volt, amit a rodosi kikötőben álló kolosszus ma is hirdeti, mint a világ hét csodájának egyikét.

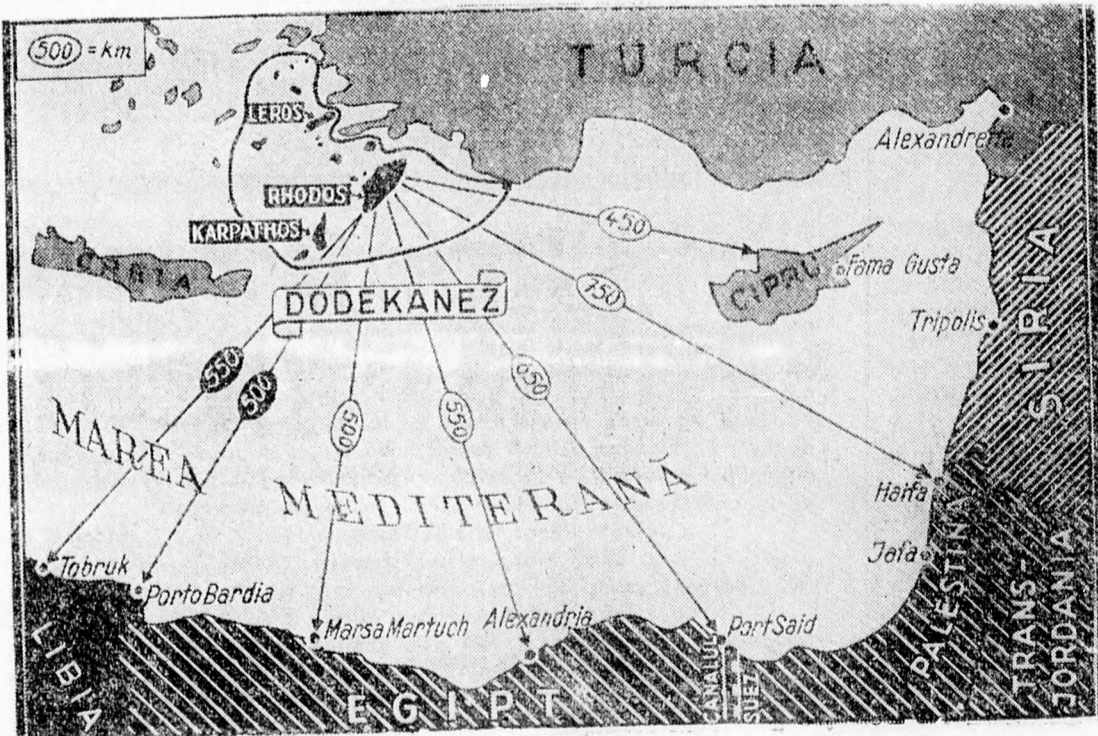
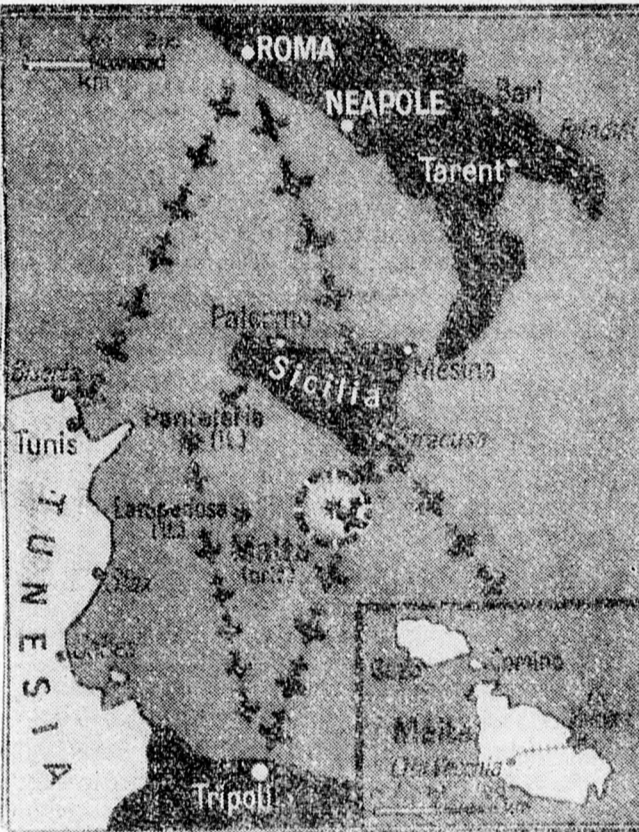
Az olaszok Rodi és Leros szigetét építették ki erős légi- és tengeri kikötővé és támaszponttá. Ezzel biztosítja Olaszország Kelet-Afrikába vivő tengeri útját és az angol védelmi háromszöggel szemben az egyensúlyt. A Dodekanezoszlól két óra alatt elérhető minden közel-keleti és egyiptomi angol katonai vagy gazdasági pont. Az olasz Libia keleti sarka is csak 500 kilométerre van a Rodi-sziget déli kikötőjétől. Az olasz erők tehát nemcsak eredményesen, hanem végzetesen megzavarhatják a Földközi-tenger közlekedési útjainak biztonságát.

(k. n.)

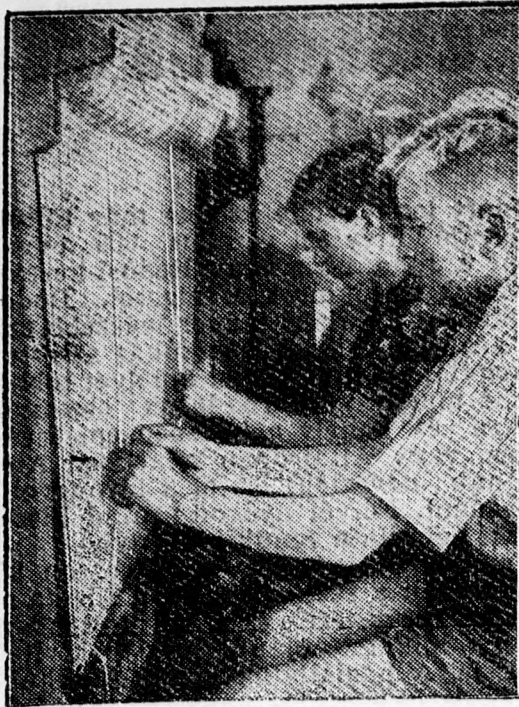
2. Amikor Napoleon egyiptomi expedíciója alkalmával Malta szigetét veszélyeztette, a máltaiak az angolok segítségét kérték. Ez 1800-ban történt. Az angolok megszállták a szigetet és azóta birtokukba tartják. Jelentősége helyzeténél fogva csak 1869-ben, a Suez-csatorna megnyitásánál vált nyilvánvalóvá, amikor a Földközi-tenger Anglia számára fontos közlekedési úttá vált. Azóta az angolok Máltát félelmetes hírű erődé és hadikikötővé építették ki. Malta hirneve a világháború után csökkent. Az olasz-abesszin háború idején az olasz-angol ellentét azonban kifejezetten megkérdőjelezte az erőd-sziget értékét. Az angolok azonban mindmáig Máltára építik földközi-tengeri helyzetüket, habár erre vonatkozólag angol részről is aggódó hangok lehet megfigyelni.

Malta legnagyobb távolsága Sziciliától csak 90 kilométer. Ezenkívül olasz repülővonalak szelik át Máltát. Ezek a repülővonalak teljesen közrefogják ezt az erőd-szigetet. Azonkívül Olaszország Szicília és Tunisz között hatalmas erődé építette ki Pantelleria szigetét. Néhány évvel ezelőtt csendes remetelakások voltak csak rajta és muskátli virágairól volt híres, ma már inkább hadikikötője és tengeraltjárói teszik nevezetessé. Azért nevezik az „olasz Máltának”. A sziget mindössze 83 négyzetkilométernyi, de felkészültségével elzárhatja a Földközi-tenger két medencéje között a közlekedést. Sziciliával és Libiával pedig szoros háromszögbe zárhatja Máltát.

3. A földközi-tengeri olasz parancsok erős vára a kisázsiai Törökország délnyugati sarkánál fekvő szigetcsoport, a Dodekanezosz. A csoport 14 nagyobb és 40 kisebb szigetből áll. Olaszország 1912-ben foglalta el Törökországtól a tripoliszi háború folyamán. Amióta a lausannei egyezmény nemzetközileg is megerősítette a Dodekanezosz olasz birtoklását,

A ruházatkészítés nyersanyagainak új korszaka

Fából, tejből – és szalmából készül a modern ruha

Hadianyag lett a műselyem. Japán és Amerika, Anglia és Németország küzdelme a műselyem-gyártásért.

A rendi társadalomnak, az „ancien régime” korszakának a selyem volt a kedvelt ruházatkészítési anyaga. Férfi és nő csak selyemben volt udvarképes. A francia forradalom véget vetett a rendi világnak és a selymet száműzte a férfiruha nyersanyagai közül. Jött a polgárvilág és vele együtt érkezett a tengerentúlról a pamut. Az új nagyvárosi rétegeket a pamut ruházta fel. A polgárvilágban nő és férfi pamutban dolgozott, a selyem a „vasárnapi” női ruha nyersanyaga lett. A pamut előretörése egybefonódott a polgári életforma, a polgári világfelfogás felfelé ívelő útjával. Ez a tartós és egyszerű anyag jelképezte a szorgalmat és a fegyelmezett, munkás életmódot.

A világháború utáni új korszak igazi tartalmát és értelmét nagyon nehezen tudjuk meg meghatározni, de kétségtelenül megvan már és győzelmesen hódít tért új, jellemző textilanyaga.

a műselyem és a műpamut.

Már évszázadok óta foglalkoztatja a természettudósokat és a technikusokat az a probléma, hogyan lehetne a selyemhernyó munkáját mesterségesen utánozni. Ehhez azonban megfelelő, könnyen átalakítható anyagot kellett találni. A textilnövények alapanyaga a cellulóze. A műselyem problémáját csak akkor lehetett megoldani, amikor a cellulózet már sikerült szabadon előállítani. Először gyapotból állították elő a múlt század közepén és csak a század végén sikerült fából kitermelni. Az 1899-iki párizsi világkiállításnak nagy szenzációja volt Chardonnet gróf gépe, amely a nézők szemeláttára állított elő gyapot cellulózából műselyemfonalat. 1896-ban nyitották meg az első Chardonnet-módszeren működő műselyemgyárat. A Chardonnet-műselyem nyersanyaga a pamutlinters. A pamut tisztítása után a magvakon még kicsi szálcácskák maradtak, amelyek fonásra teljesen alkalmatlanok és a műselyem felállításához használhatatlanok voltak. Ezt a pamutlintert alakítják át nitrocellulózévé. Az így nyert masszát vékony üvegszálakon át sajtoltják a levegőbe vagy sósfürdőbe. A műselyemszálcácska ekkor még rendkívül gyulékony és robbanékony. Kezdetben, amikor ezt a tulajdonságát nem tudták megszüntetni, rengeteg szerencsétlenséget okoztak a műselyemruhák. Most azonban a selyemszálcácskát lenitrálják, vagyis megszüntetik rendkívüli gyulékonyágukat és robbanékonyágukat. Így készül Chardonnet-eljárással a műselyem. A pamut lintert ma már csak a gyapottermelő országok használják fel a műselyem nyersanyagául. A múlt század végéig már facellulózéből tudták műselymet készíteni. Fában pedig egyelőre bővelkedik Európa, nem szorul tengerentúli behozatalra. Európa nyersanyagszegény országai részére csak így nyílt lehetőség a műselyem gyártására. Ma Európában és Japánban is túlnyomórészt facellulózéből, az úgynevezett viszkóz eljárással készítik a műselymet.

A hozzávaló cellulózát legjobban a luc- és jegenyefenyőkből lehet nyerni,

azonban ott, ahol ezek az értékes északeurópai fák hiányoznak, a bükkfát, nyárfát, erdei fenyőt használják fel előállítására.

A régi jó polgári világban, amely az öltözködést illetően még bizonyos konzervatív elveket vallott és nem a látszatot tartotta a legfontosabbnak, a műselyem nem tudott tért hódítani. Új világnak kellett jönnie, hogy a műselyem a vezető textilanyagok sorába emelkedjék. A tömeghatás és a tömegszórakozások társadalmi ideális nyersanyagot talált a műselyemben. A műselyem világháború utáni győzelmes térhódítása egyik alkotóeleme annak a folyamatnak, amely a lényeg helyett a hatást, az érzések helyett az érzékeket igyekszik diadalra juttatni. 1920-tól 1939-ig a műselyemgyártás a kilencszerezésre emelkedett. *Mellékesen a műselyem a gyapot pótlására alkalmas fontos hadianyaggá is lett.*

A világ műselyemgyártásában az Északamerikai Egyesült Államok és Japán küzd az elsőségért. A második helyért is két világpolitikai ellenfél vetélkedik, a Német Birodalom és Nagybritannia.

Ezután Olaszország, majd Franciaország következik. Nyersanyagokban bővelkedő országok szinte szabályszerűen váltakoznak nyersanyagszegény államokkal. Ez is mutatja, hogy

a műselyem nem pótanyag, hanem korszerűséglet.

A műselyemnek az a célja, hogy a pamutot pótolja, de ugyanakkor a selyem látszatát keltsse. Különösen megfelel a műselyem a széles nagyvárosi rétegek ízlésének, nem véletlen, hogy termelésében azok az országok vezetnek, ahol a népességnek nagyrésze nagyvárosokban lakik. A legipikusabban azonban az amerikai ízlésnek felel meg, amely könnyen változtatható, reklámszerűen hatásos ruhaanyagot akar. Az amerikai nő és férfi szereti az olcsó és a sok ruhát. Természetes, hogy ez az átalakulás azokra az államokra nézve előnyös, amelyek növényi és állati textilanyagokkal csak elégtelen

mennyiségben rendelkeznek. Az új anyag különösen a valódi textilanyagokat nagyon nélkülöző német nyersanyagellátás számára jött kárpóra. Azonban ennek ellenére nem a német nép a legnagyobb fogyasztója. A legtöbb műselymet éppen a természetes nyersanyagokban leggazdagabb államok polgárai fogyasztják. Nagybritanniában egy kgr. és tíz dkg., a Német Birodalomban pedig csak hatvannyolc dkg. a fejenkénti évi műselyemfogyasztás.

A műselyem előretörése óta azonban még új textilipari nyersanyag is jelentkezett és ennek a térhódítása még gyorsabb, mint a világgazdaság porondján először megjelent rokonáé. Ez az új hódító

a műpamut

— a „Zellwolle”, — amely csupán egy változata a műselyemnek. Ugy keletkezik, hogy a műselyemfonalakat rövid rostokba szabdalják szét. A műpamutnak az a rendeltetése, hogy a pamut és a műselyem értékeit, hatását és látszatát egyesítse. A műpamut tehát még inkább a pamut pótlására hivatott, mint a műselyem. A műpamut, a műselyemmel ellentétben, valóban a nyersanyagszegény országok jellegzetes terméke. A műpamutban már a textilnyersanyagokban szegény országok termelése lényegesen felülmúlja a gazdag országokét. A műpamut „válságanyag”. Nagyrányú gyártására akkor térnek rá az államok, amikor világpolitikai feszültség óta gyártja lázasan.

1930 óta közel ötvenszeresére emelkedett a műpamut termelése.

Olaszország műpamutgyártása az abessziniai háború miatt elrendelt népszövetségi szankció hatása alatt szűkölt fel rendkívüli módon. Japán pedig azóta növelte fantasztikus iramban műpamuttermelését, mióta feszült viszonyba került két nagy vetélytársával, amelyeknek textilnyersanyagaira rá van utalva, a Brit Birodalommal és az Északamerikai Egyesült Államokkal. Japán nemcsak az amerikai és az indiai pamutot, hanem az ausztráliai gyapjút is pótolni szeretné műpamuttal. Egyelőre még a német birodalom halad a termelés élén, de nagyon könnyen lehetséges, hogy előbb-utóbb Japán magához fogja ragadni az elsőséget.

A műpamut annyira jellegzetes mányanyag, hogy szinte a semmiből állítható elő.

Még a facellulóze is nélkülözhető a gyártásánál. A fában szegény olaszok főként lefőlözött tejből, továbbá nádból és szalmából állítják elő. A németek is fa helyett mindinkább szalmát és burgonyaszárat használnak fel a műpamut gyártásához.

Erdekes tünet, hogy néhány év óta a textilanyagokban dúskáló államok is rátértek a műpamut gyártására. Itt elsősorban kiviteli szempontok az irányadók. Megérezték, hogy a tömegpiacokon nagy keletje lesz az új anyagnak. A textiltechnika mindinkább javítja a műpamut minőségét. *Sikerült már vízhatlan műpamutanyagot is előállítani.* Ipari célokra az igen nagy ellenállóképességű, kizárólag vegyi úton nyert P. C. rostokat használják. Ki fogja-e szorítani a műselyem és a műpamut a természetes textilanyagokat, elsősorban a pamutot? Ha a világpolitikai válság és a világgazdasági harc tartós lesz, sőt esetleg állandósul, akkor ez az idő kétségtelenül bekövetkezik. J. V.

Jegyezzünk bónókat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Națională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állnak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fél százalékos kamatjövendelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzett összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva kifizetésre kerülő ötdrészlet s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtti szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KÁROLY KIRÁLY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Felhőátvonulások, némely helyen eső, a hőmérséklet emelkedik

Zürichi nyitás. Párizs 8.07 fél, London 14.25, Newyork 4.46, Milánó 22.50, Berlin 178.75, Szófia 400, Belgrád 10, Bucuresti 225.

AZ ORSZÁGÓRI ÜNNEPSÉGEK EBBEN AZ ÉVBEN JUNIUS 6-9 NAPJAIN LESZNEK. Bucurestiből jelentik: **Öfelsége, a király azon óhajátának megfelelően, hogy június 8-ikán ne rendezzen különleges ünnepségeket, az országőrpáncsnokság és a nemzeti nevelésügyi miniszterium egyetértően elhatározták, hogy az országőri ünnepségek ebben az évben június 6, 7, 8, 9 napjain lesznek, míg június 1-5. napokat az iskolai év bezárásával kapcsolatos munkálatokra fordítják.**

VERESS ERNŐ H. PLÉBÁNOS HUSZONÖTÉVES PAPI JUBILEUMA. Veress Ernő, a kolozsvári Szent Mihály egyházközség plébánoshelyettese, pénteken, május 31-én tartja pappászólésének huszonötödik évfordulóját. Az évfordulót az egyházközség hívei ünnepélyes keretek között tartják meg. Péntek délelőtt a Szent Mihály egyházközség templomában ünnepélyes szentmisét mond a jubiláns, evangélium után Sándor Imre, általános püspöki helynök mond szentbeszédet. Szentmise után Te Deum és áldásosztás lesz. A hálaadó istentisztelet végeztével, délelőtt 11 órakor a jubiláns helyettes plébános fogadja a város katolikus intézményeinek és egyesületeinek a üsztelgését. Mi a magunk részéről lélekben szintén részt veszünk Veress Ernő helyettes plébánosnak, az erdélyi katolikus sajtó egyik előharcosának és buzgó apostolának szép ünnepségén.

UJABB INTÉZKEDÉS A TANULMÁNYI UT-LEVELEKRŐL. Bucurestiből jelentik: Illetékes helyről köz tudomásra hozzák, hogy a tanulmányi utlevelek és a tanulmányok céljából az országban való további tartózkodás engedélyezésére vonatkozó kérdések közvetlenül a rendőrség központi igazgatóságához intézendők, mivel csak ez jogosult arra, hogy kikérje a nemzetnevelésügyi miniszterium véleményét. A közvetlenül a nemzetnevelésügyi miniszteriumhoz küldött kéréseket nem veszik figyelembe.

A MUZEUMOK VEDELME. Bucurestiből jelentik: A kultuszminisztérium bizottságot létesített a muzeális értékeknek esetleg háborús konfliktusok esetére történő védelmezéséről. Ebben a bizottságban Marius Bunescu, Jean Steriade, Al. Tziğara-Samurcas és Titus Rauteanu foglal helyet.

Biztonsági intézkedések a petroliumvidékeken. Bucurestiből jelentik: Tegnapi számunkban közöltük a nemzetvédelmi és belügyminisztérium 31-ik számú közleményét, amely a petroliumvidékeken való újabb biztonsági intézkedésekre vonatkozik. A közlemény értelmében petroliumvidék alatt értendő: 1. Targoviste—Ploesti—Campina, addig a vonalig, amely a következő helységeket köti össze: Targoviste—Doicesti—Glodeni—Valea Lunga—Breaza—Brebu—Cosmina—Scaios—Chiosdeanca—Ceptura—Inotesti—Brazi—Bucsan. 2. Giurgiu és a giurgiu kikötő. 3. Constanta—Palas, beleértve az Anadachioi—Palas allomás Viile Noi közötti területet.

Szigoruan megbüntették egy hentesárugyár igazgatóját, mert fióküzletében nem tartották be a maximális árakat. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék tegnap jóváhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét, melyet Stanislas Podseuk hentesárugyár igazgatóját 50.000 lei, üzletvezetőjét 30.000 lei bírsággal sújtotta, mert a Str. Academiei-ut 6. szám alatti fióküzletben a húst a maximális árak figyelmen kívül hagyásával árusították.

240 ezer lei hiány miatt vizsgálatot tartottak a satmari postán

A postafőnök revolvért fogott a vezérfelügyelőre, majd főbelötte magát. A postafőnök bucsulevelében azt hangoztatja, hogy jóhiszeműsége áldozata. Letartóztatási rendelet két postatiszt ellen

Satumare-Szatmár. Saját tudósítónk telefon-jelentése: Cosea Ioan, kolozsvári posta vezérfelügyelő hétfőn Szatmárra érkezett s kedden délelőtt maga mellé vette Kele Györgyöt, az I. számú posta főpénztárosát s kiszállt a II. számú postára, amelynek élén Georgescu Adrian postafőnök áll. Két hónappal ezelőtt már tartottak vizsgálatot ezen a postán, akkor azonban csak sejtteni lehetett, hogy az ügykezelés nem megy rendben.

Most megállapították, hogy a pénztárban többszáz ezer leies hiány mutatkozik.

Szerdán este hat óra után a vezérfelügyelő Kele és Georgescu társaságában a postahivatalban tartózkodott s a vezérfelügyelő átnyújtotta Georgescunak aláírásra a befejezett vizsgálat jegyzőkönyvét. Georgescu belső zsebébe nyúlt, kivette töltőtollát aláírta a jegyzőkönyvet, majd a tollat visszatette zsebébe.

a következő pillanatban revolver csillant meg a kezében s a fegyvert a vezérfelügyelőre szegezte.

Elhuzta a ravaszt is, azonban a fegyver nem

sült el, mert biztonsági zárját nagy fölindultságában nem nyitotta ki. Mire másodszor meghuzhatta volna a ravaszt, Cosea vezérfelügyelő és Kele kimenekültek a hivatalból. Alig rohantak ki, hatalmas dörmögés hallatszott.

Georgescu maga ellen fordította a fegyvert és agyonlötte magát.

A vezérfelügyelő ezután részletesen átvizsgálta a pénztárt és megállapította, hogy 240 ezer lei hiányzik. Az öngyilkos postafőnök bucsulevelét hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy jóhiszeműségének lett áldozata. Két hivatalnok ugyan is nagyobb összegű kölcsönt csalt ki tőle s a kapott összegről nyugtát is adtak, azonban egy alkalommal a posta helyiségében őt leittatták s kiszedték a páncélszekrényből nyugtáikat s pénzt is vittek el. A bucsulevél adatai alapján a két tisztviselő ellen, akik a mozgópostán tartózkodnak, letartóztatási végzést adtak ki.

A 44 éves öngyilkos postafőnököt, akinek egy 17 éves most érettségiző leánya van, mindenki ismerte és kedvelte a városban. Az ügyészség a temetésre megadta az engedélyt.

Változások a diplomáciai karban. Párizsból jelentik: Adrien Thierry, Franciaország bucaresti követét Buenos-Airesbe nevezték ki. Peyroutont, Franciaország argentinai követét bucaresti követévé pedig Bucurestibe helyezték át.

FÉNYES TEAESTÉLY A SZOVJET-KÖVETSEGEN. Bucurestiből jelentik: A bucaresti szovjet követség új palotájában tegnap Kolkuliev ügyvivő és felesége teát adott. A román hivatalosság részéről megjelentek Argentinu miniszteri tanácsos, Grigore Gafencu külügyminiszter és a felesége, Petre Andrei nemzetnevelésügyi miniszter, Ghelmegeanu belügyminiszter, Ralea munkaiügyi miniszter, Giurescu propagandaügyi miniszter, Silviu Dragomir kisebbségügyi miniszter, Ciobanu vallásügyi miniszter, Hortolomei egészségügyi miniszter, Portocala miniszter és több alminiszter. Résztvett a fogadáson a bucaresti diplomáciai kar, valamint a sajtó számos képviselője. A fogadás után mozgókép felvétel készült, amelyen több szovjet propaganda-filmet vetítettek.

Tanuk kihallgatása folyik az Alboteanu-ügyben. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi törvényszék második szekciójának bünető tanácsa elől folytatódik Victor Alboteanu volt propagandaügyi miniszteriumi sajtóigazgató büntetőgének főtárgyalása. A sikasztással és okirathamisítással vádolt volt igazgató ma is letartóztatásban, fegyörök között ül a vádlottak padján, miután a bíróság elutasította a szabadlábra helyezés iránt legutóbb előterjesztett kérést, míg büntársai, akiket már régebben szabadlábra helyeztek, őrizet nélkül vesznek részt a tárgyaláson. Most a tanuk kihallgatása folyik, akik súlyos terhelő vallomásokkal igazolják a vádat. Petre Sterescu, a pénzügyminisztérium számvevőségének igazgatója előadta vallomását, hogy gyakran kapott a propagandaügyi miniszteriumtól kiutalás végett olyan számlákat, amelyek nem feleltek meg a törvényes előírásoknak. Ő ezeket a számlákat mindig visszaküldte. Előadta még, hogy néha a közszámveteli törvény értelmében a megrendelések esetén 20 százaléknál több előleget nem lehet adni. Alboteanu és társai előre kifizették a megrendelés egész értékét és pedig olyan alapokból, amelyekről neki tudomása van. Más tanuk a nyomdai megrendelések körül elkövetett szabálytalanságokkal kapcsolatban tettek terhelő vallomásokat.

Leszállította a satumarei kenyérárat a királyi helytartóság. Satumare-Szatmárról jelentik: A szamostartományi kormányzóság nem hagyta jóvá a satmári városházán megállapított és június 6-ig érvényes kenyéráratat. A határozat, amely ma érkezett meg a városházára, a következő új kenyéráratat állapítja meg: fehérkenyér 2 számú lisztből 12 lei, félbarna kenyér 5-ös számú lisztből 10.50 lei, fekete kenyér 6-os számú lisztből 8.50 lei különként. A város ármaximáló bizottsága, mint ismeretes, 13 leies, 11.50 leies és 9 leies kenyéráratat állapított meg, úgy hogy a királyi helytartóság intézkedése értelmében egy leiel lett olcsóbb a kenyér Szatmáron. Egyidejűleg a tűzifát és a pamutot kivonta a helytartóság az ármaximálás rendelkezései alól. A rendelkezések azonnal hatályba léptek.

Játék közben levágta a szecska gép egy kisfiu karját. Lugojról jelentik: Andruska Vasile lugosi gazda négy éves fia több társával házuk udvarán játszott. Játék közben a fiu a balkarját bedugta a szecska géphez és amikor játszótársai megforgatták a gép kerekét, az éles kések levágták a szerencsétlen fiu karját. A mentők súlyos állapotban kórházba szállították.

Emberhalálal végződött az orrvadászat. Botosaniból jelentik: Öt orrvadász vaddisznólesre ment. Az orrvadászok felállottak a leshelyen. Egyikük, Adam Foca megmozdult, mire Lupu Gheorghie, aki azt hitte, hogy disznó mozog a bokorban, odalépett. A golyó a szerencsétlen embert megölte. Suptica nevű társa, aki a közelben volt elhelyezkedve, Foca leshelyére sietett, mire Lupu megegyeszer odalépett és súlyosan megbesbesítette Supticát. A csendőrség az orrvadászat pépenmaradt résztvevőit letartóztatta.

Olcsóbb lesz az oradeai városi strandfürdő. Oradea-Nagyvárad. Saját tud. A városi strandfürdő vezetősége szombaton, június 1-én hivatalosan átadja a forgalomnak a fürdőt. Az idén a jegyárak olcsóbbak lesznek s így bizonyára a város közönsége még az elmúlt évvel is nagyobb számban fogja látogatni városunk modern strandfürdőjét. Valószínű, hogy a hivatalos megnyitásra való tekintettel, június 1-től kezdve már a villamos vasut is üzembe helyezi a strandjartot, a közönség kényelmére.

ÁRVIZET OKOZOTT BUCURESTIBEN A FELHŐSZAKADÁS. Tegnapi délután rendkívüli hevességű zivatar és jégeső volt Bucurestiben, amely igen nagy károkat okozott. Az utcákon hosszabb ideig megakadt a forgalom; a tereken, különösen az Obor nevű piacon hatalmas vízáradat zúgott végig s az alacsonyabb fekvésű külvárosokat teljesen elöntötte az ár. Nagy pusztítást végzett a felhőszakadás és a jégeső a Bucuresti környéki tanyákban és falvakban is. A víz még a belvárosi házakba is több helyen behatolt és jelentős károkat okozott. A vihar végig vonult egész Dambovitá. Tutova és Prahova megyén s mindenütt csak a hatóság erélyes közbelépése hártotta el a nagyobb katasztrófák bekövetkezését.

Szolgálatos gyógyszerárak Oradean:

Pénteken Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlahuță No. 46. Telefon: 21-34. (Ajtay).

Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 11-84.

Minerva: Piața Unirii.

Salvator, Str. Alexandri. (Németh). Tel. 16.07.

Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

Adler Sándor:

Szövetkezeti gazdaság-rendszer

(Különös tekintettel Ciuc-megyére.)

(Harmadik és befejező közlemény.)

A kerületi szövetkezetek folyószámlahitelek fognak kérni. Ennek biztosítására négyzerez bankszerű fedezetet tudnak nyújtani:

a) A vidék színé-javát alkotó igazgatóság elfogadványa.

b) Az elfogadványokat a céusintézmény cégjegyzői ellenjegyzik (girálják).

c) A pénzüntézetek közizalomba vagy tulajdonba vehetik azt a termékvényt, aminek feldolgozására és értékesítésére, vagy aminek beszerzésére, a kölcsönt folyósítják.

d) Pénzüntézeteknek módjuk lesz az üzletmenet és könyvelés felülvizsgálásával, rendszeres időközönként ellenőrzésre. Ez a bizalmas eljárás szokásos olyan esetekben, amikor egy pénzüntézet valamely vállalatnál nagyobb összeggel van érdekelve. A bankokban heverő tőkének épp olyan szüksége van a biztos kihelyezési lehetőségre, mint gazdasági szerveinek a kölcsönre. Ilyen biztosítékok mellett nemcsak magyar, hanem más pénzüntézetek is szívesen fognak adni akár nagy összegű folyószámlakölcsönöket is. A beruházásokhoz szükséges tőke már nem bírja el ezt a kamatot és ezért erre a célra olcsó, hosszulejáratú törlesztéses kölcsönök felelnek meg.

Tisztviselők

A másik kérdés, ami bizonyára felvetődött az olvasóban, találunk-e kellő számú, megfelelő magyar tisztviselőket? Összintén bevalljuk, hogy az itt tárgyalt kérdéstömbnek ez a legfogasabb része, mert becsület, képzettség, mozgékonyság és főleg rátermettség százára van szükségünk, akik mint vezető- és szaktisztviselők kell, hogy működjenek. Mellettük pedig sok ezer magyar fiatalember tölthet be kevésbé felelősségteljes tisztséget. Súlyosan esik latba itten, hogy közvéleményünk máig sem tudott megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy jó munkát csak jó pénzért várhatunk. Pedig szemünk láttára tengődnek és mennek tönkre a közbirtokosságok és szövetkezetek, amelyek 500—2000 leles havi fizetéseket adnak vezetőiknek, míg ügyfeleik a magáncégek 5—30.000 leles tisztviselői fizetésekkal dolgoznak és mégis évről-évre gyarapodnak. A legjobb és legdrágább tisztviselő egyben a legolcsóbb tisztviselő is. A havi 500 leles és ingyenes vezetői nagyrésze milliókba került már eddig magyar gazdasági intézményeknek. Állítjuk, hogy a szövetkezeti gazdaság-rendszer kiépítéséhez szükséges magyar tisztviselői kar megvan, csak az ország minden részében működő vállalatoknál van szétszóródva. Össze lehet őket gyűjteni, ha a jelenleg élvezett fizetésüknél magasabbat kínálnak nekik.

Ezeket tartottuk szükségesnek elmondani szövetkezeti gazdaság-rendszerünk kiépítéséről. Ki kellett volna térnünk a kerületi szövetkezetek és a megyei irodák egymáshoz való viszonyának részletes ismertetésére is. Rá kellett volna mutatnunk néhány szóval az eddig létesült szövetkezetek nagyrésznél tapasztalt hibákra és részletesen fejtegetnünk a tőkészerzéssel kapcsolatos állításainkat. Sajnos, e szükségesből tanulmány keretei nem engedik ezt meg.

E sorok írója több mint két évtizede él benne a gazdasági élet szövevényeiben és így belülről figyelheti azokat. Az itt tapasztaltak felhasználásával mint lelkes szövetkezetesítő már 10 évvel ezelőtt készített egy — fakitermelő szövetkezetekről szóló — tervezetet, melyet egyik ismerőse olvasott fel az E. G. E. udvarhelyi gyűlésén 1930-ban. E felolvasott tervezetnek azonban semmi eredménye nem lett, mert közvéleményünk akkor még nem volt kellően megérve a szövetkezeti gondolat számára.

A felvázolt elgondolások gyakorlati megvalósítása nem sokkal nehezebb, mint ahogyan az itt elmondottakból kitűnik. Világért

sem gondoltunk valami falanx rendszerre. A figyelmes olvasó láthatta, hogy mindenütt a szabad elhatározáson alapuló együttműködést választjuk fel. A létesítendő szervek csak kifele kell tökéletesen egységesek legyenek, befele, mindegyik széleskörű önállósággal és függetlenséggel rendelkezik. A legjobb munkások folytonos előtérbe helyezésével pedig megvaló-

síthatunk egy igazán demokratikus elvet, az értékek elsőbbségét. Tévednek azok, akik fantasztikus elképzeléseknek tartják gazdasági erőink ekkora mérvű összpontosításának lehetőségét. Bevalljuk, hogy az itt elmondottak egyrésze csupán szolgál másolása az ipari kartellek által megtett és jól bevált intézkedéseknek. Az erdélyi magyarság már hosszú évek óta a saját bőrén érzi összpontosított idegen gazdasági erők tevékenységének káros hatását. Ideje, hogy az ilyen összefogott erők ne csak kárunkra, de végre hasznunkra is működjenek!

Minden változik és folytonos átalakulásban van köröttünk. Csak mi maradnánk továbbra is gazdasági tespedtségben? Gazdasági téren már oly sokat mulasztottunk, hogy azt csak gyökeres változásokat előidéző nagyvonalú megmozdulással hozhatjuk be.

Hisszük, hogy az erdélyi magyarság gazdasági életének korszerű átalakulása már csak rövid idő kérdése!

SZÍNHÁZ—MŰVÉSZET

A Thalia operett együttesének vendégjátéka Oradean

Az első hét műsorán: Három a kislány, — Pozsonyi lakodalom

Kedden, június hó 4-én este kezd meg a Thalia színház teljes operett együttese nagyváradi vendégjátékát és az első héten már két szenzációs operettel kedveskedik a közönségnek. Különben is a vendégjáték műsora olyan bő és változatos, amilyenre az egész szezon alatt példa nem volt.

HÁROM A KISLÁNY

Kedden és szerdán este Schubert—Hervé örökbecsű operettjét, a Három a kislányt teljesen új betanulásban és rendezésben mutatja be az együttes. Mint ismeretes, az operettet nemrég újították fel Kolozsváron Stephanidesz karnagy 35. éves jubileuma alkalmából ünnepi díszelőadás keretében. Az örökéletű Három a kislány bizonyára ezutal is tiszta és nemes élvezetet fog nyújtani azoknak, akik jelen lesznek ezen az előadáson. Az operettet Gróf László teljesen új rendezésben, gyönyörű kiállításban és elsőrendű szereposztásban hozza ki és soha el nem felejtendő Schubert melódiák, ha csak három óra is, de visszarángatják az embert a nagy zeneköltő életének abba a periódusába, amikor az ő szíve is megszólalt.

A Három a kislány főszerepeit Kremer Manci, Kovács Kató, Miklóssy Margit, Keszeghy Margit, Coppán Flóra, Kallós József, Ditrói Béla, Csóka József, Réthelyi Ödön, Borowszky Oszkár, Szendrei Mihály alakítják, kedden és szerdán este 9 órakor.

POZSONYI LAKODALOM

Szilágyi és Beck Miklós legújabb nagyoperettjét, a Pozsonyi lakodalmat mutatja be csütörtökön este 9 órai kezdettel a színház operett együttese. Bátran el lehet mondani, hogy igazi nagyoperett a Pozsonyi lakodalom, mert egyesíti magában az egészséges épkézláb szöveget, a modern fülbemászó zenét és kitűnő alkalom kínál nekik egyaránt a szép feladatot megoldására. Az operett rendkívüli sikerére különben jellemző, hogy a rádió már eddig kétszer közvetítette az előadást. Színházunk minden előadást megelőzően, hogy az operett olyan előadásban kerüljön a néző elé, amely hosszú időre emlékezetes marad. A rendezői ötletek egész légiója, a pompás és színesen felépített finálék, ének- és táncszámok és nem utolsósorban az operett pazar világvárosi kiállítása fogják majd döntő sikerrel vinni a Pozsonyi lakodalmat, amely csütörtökön, pénteken este 9, szombaton délután 5 és vasárnap délután 6 és 9 órakor van egyelőre a színház műsorán.

HANABANDA — OLCÓSÓ HELYÁRAKKAL

csütörtökön délután 3 és vasárnap délután 3 órakor van először olcsó helyárrakkal a színház műsorán, teljesen a bemutatott előadás szerint és azoknak szereplőivel.

A VENDEGJÁTÉK MŰSORA:

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő nincs előadás.

Kedd este 9 órakor: **Három a kislány**, Schubert örökbecsű operettje. Főszereplők: Kremer Manci, Kovács Kató, Hegyi Lili, Miklóssy Margit, Coppán Flóra, Báza Eva, Tihanyi Magda, Kallós József, Ditrói Béla, Csóka József, Deéry Jenő, Réthelyi Ödön, Borowszky Oszkár, Szendrei Mihály, Csengeri Aladár, stb. Karnagy Ste-

phanidesz József, rendező: Gróf László.

Szerda este 9 órakor: **Három a kislány**. (Másodszor.)

Csütörtök délután 3 órakor: **Handabanda**. (Elsőször. Olcsó helyárrakkal.)

Csütörtök délután 6 órakor: **Három a kislány**

Csütörtök este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**.

(Az utóbbi évek legnagyobb szabású, legszebb operettje. Eddig több mint 100 előadás. Teljesen új, ragyogó kiállítás. Rendező: Gróf László. Vezető: Stephanidesz József. Főszereplők: Kremer Manci, Sándor Stéfi, Kovács Kató, Báza Eva, Coppán Flóra, Gróf László, Ditrói Béla, Csóka József, Fülöp Sándor, Borowszky Oszkár, Réthelyi Ödön, Szendrei Mihály, Csengeri Aladár, Flóra Jenő, stb. A kiállítás Rajnai Sándor és Kudelász Károly műve. Premier hétfő 21. szám.)

Péntek este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**.

Szombat délután 3 órakor nagy gyermek előadás. Színterem: **Dörögő Dömötör**. Minden gyermek álma. Énekes, zenés, táncos operett. Olcsó helyárrakkal.

Szombat délután 5 órakor: **Pozsonyi lakodalom**. Rendes helyárrakkal.

Szombat este román előadás.

— **A fenti előadásokra jegyek már válthatók a színház elővételi pénztáránál a rendes pénztári órák alatt.**

Felemelték a nemzeti filmalap mozi jegy illetékét. Aradról jelentik: A pénzügyminisztérium 63.726—1940. számú leiratával értesítette az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy a Monitorul Oficial május 17-iki számában az 1934-es nemzeti filmalapra vonatkozó törvény módosítása jelent meg. Ezek szerint a filmszínházak tulajdonosai az eddig jegyenként 1 leiben megállapított nemzeti film-alap illetéke helyett 2 leit kötelesek leróni. A rendelet arról is intézkedik, hogy az egyleles jegyenként való különbözetet visszamenőlegesen 1940 május 20-tól kell fizetni.

Értékes pályadíjak népies irodalmi művekre. Budapestről írják, hogy a nagy könyvkiadási sikereiről ismert és népszerű Palladis Könyvkiadó pályázatot hirdet eredeti, szélesebb néprétegek ismeretét gyarapító és a művelt közönséget, valamint az ifjúságot is érdeklő népies irodalmi művek megírására. Az áldozatkész vállalat három díjat tűzött ki a beérkező legjobb pályaművek jutalmazására. Az első díj 1000 pengő, a második díj 700 pengő, a harmadik díj pedig 500 pengő és ennek odaitelése felett az előkelő írói egyéniségekből álló bírálóbizottság fog dönteni. A pályaműveket jelzés levélben legkésőbb ez év szeptember 15-éig kell eljuttatni a Palladis Rt.-hoz. Az érdekes irodalmi pályázat iránt nagy az érdeklődés és reméljük, hogy az szép kulturális sikerrel fog járni.

A Weiser S. J.: „Alpesi fény”-re emlékeztető, minden fiut lekötő, érdekesítő, jellemnevelő ifjúsági regény jelent meg:

Fiuk a viharban!

cimmel.

Dr Stöck német eredetije után fordította: Petényi Károly.

Ara: 75 lei és portó.

KÜZGAZDASÁG

Hivatalosan előirt mintalapon kell bejelenteni az ipari üzemek havi termelését és eladását

Bucurestből jelentik: Az ipari termelés fokozására és az áruuzsora letörésére hozott 1940 március 4-iki rendelet törvény végrehajtásában újabb módosítás történt. Ennek értelmében az ipari üzemek a havi termelés, eladás és aralkulásról szóló jelentéseiket hivatalosan előirt mintalap szerint kötelesek elkészíteni.

A hivatalos mintalapot a nemzetgazdasági miniszterium a maximális árak közlönyének (Monitorul preturilor) első számában (1940 május 16.) tette közzé. A közlöny kapható a kereskedelmi kamaráknál, tőzsdéknél, megyeházán, város- és községéknél.

Nagyarányú eltolódások az ország élelmiszer-kivitelében

A gabona és a szarvasmarha kivitele megcsappant, a húsé és a zsiradéké jelentékenyen megnőtt

Bucurestből jelentik: A hivatalos kimutatások igen érdekes változásokat mutatnak az utóbbi idők gazdasági életében. Románia kivitelében váratlan eltolódások történtek az idei első negyedében a tavalyi és az előző évekhez viszonyítva. Erősen megcsappant a gabona és szarvasmarha kivitele, viszont ugrásszerűen emelkedett a zsiradéké és hihetetlen megnövekedést ért el a húsé.

A folyó év első negyedének gabonakivitele mindössze 381.105 tonnát tett ki a tavalyi első negyedév 505.729 tonnájával szemben. Ugyanakkor a szarvasmarhakivitel 8191 darabra csökkent 17.881-ről.

Ezzel szemben a zsiradék kivitele 475 ezer 850 kilogrammra emelkedett 407.660-ról, a húsé pedig 4.601.516 kilogrammot ért el, ami meghaladja az 1939. év egész huskivitelét, az 1938. évbelinél pedig több, mint ötszörösét teszi ki.

A gabonakivitelben Németország 33 százalékkal részesedett, utána következik Olaszország és Anglia. A szarvasmarhák 30 százaléka és a hús 70 százaléka ment Németországba, a sertés- és zsiradékkivitel pedig teljes egészében Németország vette fel.

Az angol dugáru ellenőrzés miatt Budapesten rekedt 52 vagon füge

Budapestről jelentik: Egy idő óta fügebőség és fügeolcsóság van Budapesten, különösen a szmirna fügének van nagy keletje. Olcsóbb a narancsnál és sokkal olcsóbb az almánál. Elémes kereskedők igyekeznek is kihasználni a fügebőséget, sok kirakatban óriási fügedombok vannak felhalmozva és fölöttük az olcsó árjelzés. A közönség szívesen vásárolja az édes csemegét és nem tudja, hogy a háborus viszonyoknak köszönhető a pesti fügeeldorádó.

A Tisza és a Duna magyar motoros tengerjáró hajó ötvenkét vagon görög koszorufügevél és török szmirna fügevél indult utnak még az elmúlt esztendőben. Az 52 vagonnyi fügének karácsony előtt kellett volna Pestre érkeznie az ünnepekre. De a magyar tengerjáró hajók utijében beleszóltak a háborus viszonyok.

A Duna tengerjáró hajót a legdélibb görög kikötőnél, Matapannál, a Tiszát pedig a Dardanellák bejáratánál angol hadihajók feltartóztatták Budapest felé tartó útjukban, mert a Földközi tengeren igen erős a dugáruellenőrzés. A két magyar tengerjáró hajót Málta kikötőjébe kísérték az angolok, ott történt meg az atvizsgálás. Maga a vizsgálat is hosszú ideig tartott, a hajók késését végül is a Duna befagyása növelte meg igazában. A két magyar hajó csak két héttel husvét után tudott értékes terhével, többek között az 52 vagon fügevél bejutni a csepeli szabadtérre.

A félszáznyi vagon füge forgalombahozásával sietnie kellett a kereskedelemnek, mert a meleg idők beálltával a füge minőségéből veszít. Ha pedig megtörténik, hogy eladatlan készlet marad, az a nyár folyamán összeszárad, sőt savanyúvá válik. Szeptemberben pedig itt van már az új fügetermés. A rengeteg füge legnagyobb része Budapesten maradt, a vidék alig kapott valamit. Vidéken a füget nagyobb mennyiségben

ÁLLAMI SORSJÁTÉK EGYESITVE A LOTERIA UNIUNII FUNDATIILOR CULTURALE REGALE HUZÁSI TERVEZET

22. CSOPORT 1940. JUNIUS 15. ÉS 18. SOROZATOK 22. CSOPORT

Barna SOROZAT Huzás: 1940. JUNIUS 15.

ALLAMI SORSJÁTÉK Nyermények	TÖRZSSORSJEGYEK à Lei	(Osztható Nyermények) Összesen Lei
2	300.000	1.600.000
4	400.000	1.600.000
8	200.000	1.600.000
16	100.000	1.600.000
40	40.000	1.600.000
160	20.000	3.200.000
500	6.400	3.200.000
1000	3.200	3.200.000
4000	1.600	6.400.000
10000	800	8.000.000
		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK Nyermények	MELLÉKSORSJEGYEK à Lei	(Oszthatlan Nyermények) Összesen Lei
12	100.000	1.200.000
200	5.000	1.000.000
4000	400	1.600.000
16000	200	3.200.000
		7.000.000

Lila SOROZAT Huzás: 1940. JUNIUS 18.

ALLAMI SORSJÁTÉK Nyermények	TÖRZSSORSJEGYEK à Lei	(Osztható Nyermények) Összesen Lei
1	6.000.000	6.000.000
10	1.000.000	10.000.000
80	100.000	8.000.000
4000	2.000	8.000.000
		32.000.000

U. F. C. R. SORSJÁTÉK Nyermények	MELLÉKSORSJEGYEK à Lei	(Oszthatlan Nyermények) Összesen Lei
10	200.000	2.000.000
180	10.000	1.800.000
300	2.000	1.600.000
4000	400	1.600.000
		7.000.000

A sorsjegy csak a rajta feltüntetett sorozatra érvényes

A nyermények minden nemű adó levonás nélkül fizettetnek ki.

Egész sorsjegy ára . . . Lei 800
Negyed sorsjegy ára . . . Lei 300

az országos vásárokon árusították eddig a vásárosok, de az újabb rendelkezések következtében a vásári fügeárusítás megszűnt. A sok füget tehát Budapesten kellett forgalomba hozni, még pedig árvesztés nélkül, nehogy a nagy készlet jelentős része eladatlan maradjon.

Szombattól módosul a román-német teheráru-tarifa. Bucurestből jelentik: Ez év június 1-én érvényét veszíti az 1936 szeptember 25-én érvényben levő közvetlen román-német teheráru-tarifa összes módosításaival és kiegészítéseivel. Június 15-én érvényét veszíti a közvetlen román-bulgár tarifa is.

ROMÁNIÁBAN 11 MILLIÓ HEKTÁR TERÜLETET VETETTEK BE. Bucurestből jelentik: Ionescu-Sisestü földművelésügyi miniszter a földművelésügyi minisztériumban tartott heti értekezleten közölte, hogy tizenegymillió hektár területet vetettek be.

Ingyenes méhészeti tanfolyam. Cluj-Kolozsvárról jelentik: Az EMGE szokásos tavaszi méhészeti tanfolyamát a folyó évben június 2-től 11-ig rendezi meg. A 10 napos tanfolyam teljesen ingyenes, csupán a jelentkezésnél 100 lei beírási díj fizetendő az EMGE pénztárába, Kolozsvár, Str. Regala 16. sz. A résztvételi szándék legalább 5 nappal a tanfolyam kezdete előtt bejelentendő. A tanfolyamon bárki résztvehet korra való tekintet nélkül. A 10 napos tanfolyam befejeztével a hallgatók vizsgáznak a Szamos tartomány 9620. számú engedélye alapján bizonyítványt kapnak.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: SANGHAI EXPRESS.
DORIAN: 13 SZÉK.

Róma és Moszkva a megegyezés útjára lépett

Olaszország és Oroszország rövidesen felveszi egymással a diplomáciai kapcsolatokat

Belgrádból jelentik: A jugoszláv fővárosban általános szöbeszéd tárgya, hogy a külföldi sajtó tudósítói úgy tájékoztatják Londonban, hogy Moszkva és Róma egymáshoz való viszonya komoly változáson ment át. A legközelebbi jövőben Rómába érkezik *Gurujhin* szovjet nagykövet, hogy fölvegye a diplomáciai kapcsolatokat. Ugyanabban az időben indul útnak Moszkvába az olasz nagykövet is. A Politika című jugoszláv lap szerint bizonyosra vehető, hogy a tengelyhatalmak és a szovjet között rövidesen megegyezés jön létre, mely egyrészt megjavítja Róma és Moszkva kapcsolatát, másrészt hosszú időre biztosítja a Földközi-tenger és a Balkán békéjét.

Angol és francia részről jogosnak találják az olaszok követeléseit.

Belgrádból jelentik: A „Vreme” című jugoszláv lap Rómából, állítólag legmegbízhatóbb

helyről olyan értesülést közöl, hogy Franciaország és Anglia elvben máris megállapodott az olasz követelések teljesítésére vonatkozólag. A tudósító tudni véli, hogy a követeléseket általánosságban rendezik és pedig úgy, hogy a Badoglio által felállított egyes követeléseket jogosnak ismerik el, azok teljesítését vállalják, úgy hogy eme szándék bizonyítására már a legközelebbi jövőben teljesítik azoknak egyes részleteit, nagy általánosságban pedig a háború befejezése után elégitik ki az olasz követeléseket.

Anglia új madridi nagykövete elindult állomáshelyére.

Madridból jelentik: Sir Samuel Hoare, Anglia új madridi nagykövete Lisszabonba érkezett, ahonnan néhány nap múlva Madridba megy. Az új nagykövet júniusban mutatja be megbízó levelét.

Weygand álló háborút próbál megkísérelni

A Somme—Aisne-vonalon gyűjti össze csapatait a francia fővezér

Rómából jelentik: Az olasz lapok hangoztatják, hogy az Artois és Dunkerque vidékén körülrzárt angol hadosztályok helyzete végzetes. A Popolo di Roma szerint a két hadsereg legjobbjai közé tartozó negyven hadosztályról van szó, melynek legnagyobb része elpusztult s a maradék csak a puszta életéért küzd, anélkül, hogy a végzetet elkerülhetné. Eközben Weygand semmi kezdeményezésbe nem bocsátkozik. A *Messenger* katonai szakértője szerint ha Weygand azt reméli, hogy tartani tudja a Somme-Aisne vonalat és álló háborút akar megkísérelni, súlyos tévedést követ el, mert a német haderő mozgóháborút folytat és nagyszerű példáját mutatta ennek a hadvezetésnek.

Párizsból jelentik: A Havas-iroda jelentése szerint adáz, összegabalyodott kizűtusa folyik északon, ahol a francia-angol csapatok a német tömegeken át igyekeznek utat törni maguknak a tenger felé.

A legújabb hivatalos haderő jelentés szerint a szövetségesek szerint a szerda esti hivatalos jelentésben említett különböző hadműveletek az éjszaka folytatódottak. Az Yser folyónál és Cassel vidékén heves harcok folytak. Az arcvonal Somme mellett részben és a többi szakaszon nem történt fontosabb esemény.

Berlinből jelentik: Hivatalos jelentés közli, hogy a francia fogságból megszökött több német

Szövetséges hajók ellen nagy légi támadást intéztek a német repülők

A csütörtök délutáni német hadijelentés

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága csütörtökön délután a következő hivatalos hadijelentést adta ki:

A Flandriában összeszorult angol haderők teljesen felbomlottak és rendetlenül menekülnek a tenger felé. Menekülésük közben mindenféle hadifelszerelésüket elhagyják. A menekülők célja az, hogy mindenáron elérjék a Csatornában várakozó angol hadihajókat, csapatszállító gőzösöket, személyszállító és más hajókat, hogy azokkal Angliába juthassanak. Légi haderőink készenlétben várták ezeket a hajókat s szerdán délután, valamint szerdán este Grauers repülőbázisok és Von Richthofen vezérőrnagy vezetése alatt a csatornában tartózkodó összes szövetséges hajókötelek ellen általános támadást intéztek Ostende mellett és Dünkirchen kikötőjénél.

Ezeken a hajókon akarták kimenekíteni a Flandriában szétvert szövetséges csapatok maradványait. A német támadás összesen 60 szövetséges hajó ellen irányult. A szövetségesek hajóegységeiből a német repülők bombái 3 nagy hadihajót és 6 egyenként 15 ezer tonnás kereskedelmi hajót elsüllyesztettek, ezenkívül 31 különféle hajót úgy megrongáltak, hogy azok nem vehetnek többé részt sem szállításban sem más akcióban. A sérült hajók nagy tömege lángokban áll. A repülők bombái tönkretették a dúnkircheni kikötő berendezését.

Itt a Csatornában tegnap 78 gépet lőtünk le, míg délen a Sommei szakaszon 89 gép az ellenség vesztesége. 15 német gép nem tért vissza.

Casselnél a belgiumi és a franciaországi német csapatok összetalálkoztak.

Narviknál a városon kívül folytatódik a heves küzdelem.

Roosevelt újabb egymilliárdos hitelt kér a hadsereg számára

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök, aki a Fehér Házban tanácskozott az Egyesült Államok tartalékbankjának elnökével, a közeljövőben emlékiratot intéz a kongresszushoz, s a hadsereg részére újabb hitelt kér. Ez a hitel egymilliárd dollárig terjed és hadianyagvásárlásra fordítják. Ezenkívül az elnök még egymilliárdöttszáz ezer dollárt kér légi technikai kísérleti telep létesítésére.

Rómába látogat a német élelmezési miniszter

A német nép ellátása biztosítva van

Berlinből jelentik a Stefani Darré birodalmi miniszter, az olasz mezőgazdasági miniszter meghívására június 6-án Rómába látogat.

A Német Távirati Iroda közli az élelmezési miniszterium jelentését, amely szerint a német nép élelmezése békebeli állapotokhoz hasonló rendes mederben folyik le. A német nép még mindig nem nyult hozzá roppant készleteihez, amelyek raktározva vannak. A mezőgazdasági termelés, az orosz és kelet-európai gazdasági kapcsolatok révén csak arra kerülhet sor, hogy ezeket a készleteket állandó kicseréléssel frissen tartsák.

Romlik a litván-orosz viszony

Ellenségesen kezelik a Litvániában állomásozó orosz katonaságot. A litván kormány szigorú vizsgálatot ígér

Belgrádból jelentik: A *Vreme* című jugoszláv lap moszkvai értesülése szerint Molotov szovjet külügyi népbiztos magához kérte a moszkvai litván követet és közölte, hogy az ott állomásozó orosz katonák közül többen eltűntek, egyet bántalmaztak, egyet pedig megölték. Molotov figyelmeztette a litván követet, hogy ha ez megismétlődik, a szovjet végső eszközökhöz nyúl.

Kaunasból jelentik: Az orosz tiltakozásra válaszul a litván kormány közölte a szovjet kormányval, hogy a vádak kivizsgálására és a bűnösök felderítésére a litván kormány külön bizottságot létesített. Reméli, hogy a szovjet kormány a maga részéről szintén hozzájárul a bűnösök felderítéséhez. A bűnösöket a kormány a legszigorubb büntetéssel sújítja.

Arcchiadetek

Allást keres

szavanként 1 lei

Hosszu

irodai gyakorlatiattal bíró, pénztárkezelésben jártas, gép- és gyorsírást is tudó tisztviselő elhelyezkedést keres. Vidékre is megy. Helyettesítést is vállal. Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre a Rudolf Mosse, Oradeához kér. Telefonszám 31-35.

Lakás

szavanként 3 lei

2 szoba

Oradea-Nagyváradon, a Bratianu-utca 15. szám alatt, azonnal kiadó.

Egyszobás

udvari lakás elsejére kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. T. Vladimirescu 29. szám.

Kiadó

2 szobás, fürdőszobás lakás. Oradea-Nagyvárad, Str. Rimier Károly 20. Érd. kikötő: Tache Ionescu-utca 6. szám. Csorba.

Elveszett

szavanként 1 lei

Elveszett

Juhász János névre szóló személyazonossági bizonyítvány. Kéretik a megtaláló jutalom ellenében adja le Oradea-Nagyvárad, Moldova u. 41. sz. alá.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT